

Maria Huhta
Minna Suominen
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK)
Opinnäytetyö, 2022

**KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄN
JÄRJESTÖTYÖN PALVELUKARTTA
ESPOON MAAHANMUUTTAJA-
PALVELUILLE**

TIIVISTELMÄ

Huhta Maria
Suominen Minna
Kotoutumista edistävä järjestöyön palvelukartta
Järjestökartoitus Espoon maahanmuuttajapalveluille
44 sivua ja 3 liitettä
Kevät 2022
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK)

Opinnäytetyömme toteutettiin yhteistyössä Espoon maahanmuuttajapalveluiden kanssa. Maahanmuuttajapalveluissa toteutetaan kotoutumisajan sosiaalityötä Espoon kaupungin alueella. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Espoon maahanmuuttajapalveluissa toteutettavaa palveluohjausta nykyistä laadukkaammaksi. Tavoitteena oli laatia pohja palvelukartalle, joka edesauttaisi asiakkaiden tarpeita vastaavien palvelujen löytämistä oikea-aikaisesti.

Teoriaosuudessa kerättiin tietoa pakolaisuudesta, globaalista muuttoliikkeestä, kotoutumispalveluista ja Espoon sekä pääkaupunkiseudun järjestökentästä ja sen toiminnasta. Teoriaosuudessa pyrittiin ottamaan huomioon myös erilaiset vähemmistöryhmät pakolaisten joukossa. Tiedonkeruun tavoitteena oli kartoittaa pääkaupunkiseudulla toimivia järjestöjä, jotka tarjoavat kotoutumista edistäviä palveluja.

Opinnäytetyöprosessin aluksi järjestettiin palaveri maahanmuuttajapalveluiden johtavien sosiaalityöntekijöiden kanssa. Espoon maahanmuuttajapalveluiden työntekijöitä kutsuttiin työpajoihin. Työpajoihin osallistui sosiaalityöntekijöitä, sosiaaliohjaajia ja ohjaajia, joilla kaikilla on erilainen näkökulma järjestöyhteistyöhön työnkuvasta riippuen. Yhtenä aineistonkeruumenetelmänä käytettiin haastattelua. Opinnäytetyötä varten haastateltiin sekä maahanmuuttajapalveluiden sosiaaliohjaajaa että Espoon kaupungin järjestökoordinaattoria.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi pakolaistaustaisten asiakkaiden kotoutumista edistävä palvelukartta, jota voidaan käyttää myös perehdytysmateriaalina uusille työntekijöille. Tuotoksen luonnosta esiteltiin työntekijöille työpajan yhteydessä ja saimme heiltä hyviä parannusehdotuksia sekä ideoita toteutukseen. Palautteen mukaan palvelukartta helpottaa työntekijöiden tiedonhakua ja parantaa palveluohjauksen laatua.

Asiasanat: järjestöt, kotouttaminen, kotoutuminen, palveluohjaus, pakolaisuus

ABSTRACT

Huhta Maria

Suominen Minna

The role of NGOs in the integration of refugees in the city of Espoo

44 pages and 3 appendices

Spring 2022

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services

Bachelor of Social Services

Our thesis was made in collaboration with the Espoo city Integration and immigration services for refugees. They offer services for refugees during their 3-year integration time, for example information about Finnish society and guidance about social services, social security, housing, Finnish language learning, health services and family reunification. The aim of our thesis was to improve and increase the quality of service coordination in Espoo city Integration and immigration services.

For the theory part of our thesis, we researched topics such as refugees, global immigration, integration services and the NGO field of Espoo and the whole metropolitan area. The aim was to find services that take into consideration the delicate matters of people with refugee backgrounds i.e. the lack of skills in Finnish language and the minority groups (for example sexual and religious minorities).

The process of our thesis begun with a meeting with the leading social workers of Espoo city Integration and immigration services. A workshop for the employees of Espoo city Integration and immigration services for refugees. We had participants from all the occupational groups, social workers, social advisors and advisors. They all had different viewpoints on the needs of their customers and the services they can benefit from. The NGO cooperation coordinator of Espoo city and a social advisor were also interviewed.

As a result of our thesis, a guide was made to help gather information of NGOS that offer services or activities for people with a refugee background. The guide can be used as part of the orientation of new employees. During the workshop we presented the NGO guide to the employees and received some very useful feedback and ideas to make the guide more user-friendly. According to the feedback the NGO guide helps the employees gather information on NGO's and increases the quality of case management in Espoo Integration and immigration services.

Keywords: integration, service coordination, refugees, non-governmental organisations (NGOs)

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 PAKOLAISUUS.....	5
2.1 Kiintiöpakolainen	8
2.2 Turvapaikanhakija	10
3 KOTOAUTUMINEN JA KOTOAUTTAMINEN.....	11
3.1 Kuntien rooli ja vastuu kotoutumisen edistämässä.....	12
3.2 Järjestöt ja yhdistykset kotoutumisen tukena	13
3.3 Kotoutumisen haasteita.....	15
4 PALVELUOHJAUS	17
4.1 Sosionomin ammattitaitovaatimuksia maahanmuuttajapalvelussa	18
4.2 Kulttuurisensitiivinen työote.....	19
5 TARKOITUS JA TAVOITE	20
6 TAUSTA JA YHTEISTYÖKUMPPANI.....	21
6.1 Kotouttaminen valtiotasolla ja lainsäädäntö	21
6.2 Espoon kaupungin kotouttamishjelma.....	22
6.3 Espoon kaupunki	23
6.4 Espoon maahanmuuttajapalvelut.....	25
7 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS JA MENETELMÄT.....	27
7.1 Suunnittelu	27
7.2 Toteutus	28
7.3 Palvelukartta	31
7.4 Tiedonkeruun menetelmät	32
7.4.1 Aivoriihi	32
7.4.2 Haastattelu.....	33
8 POHDINTA	34
8.1 Eettiset näkökohdat ja luotettavuus.....	34
8.2 Ammatillinen kasvu	34
8.3 Jatkokehittämisisideat ja -haasteet.....	35

LÄHTEET.....	37
LIITE 1. Haastattelukysymykset.....	43
LIITE 2. Työpajan suunnitelma	44
LIITE 3. Palvelukartan luonnos	45

1 JOHDANTO

Maailmassa on pakolaisia yli 25 miljoonaa (UNHCR 2019). Suomessa pakolaisuus nousi otsikoihin vuoden 2015 pakolaiskriisin myötä. Opinnäytetyömme on tullut entistä ajankohtaisemmaksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Sota on saanut aikaan suurimman Euroopan sisäisen pakolaisaallon sitten toisen maailmansodan. Konflikti on aiheuttanut suuren inhimillisen katastrofin ja tuonut sodan Eurooppaan. Sodan seurauksena Eurooppa on yhtenäistynyt ennen näkemättömällä tavalla, ainakin poliittisella tasolla. Miten Eurooppa ja Suomi selviävät tästä pakolaisaalosta käytännön tasolla, jää nähtäväksi.

Vuoden 2015 pakolaiskriisi herätti Euroopan ja myös Suomen kiinnittämään huomiota kasvaneeseen pakolaisten integroitumista edistävien toimien tarpeeseen. Maahanmuuttajille suunnattuja, kotoutumista edistäviä palveluita on Espoossa ja laajemmin pääkaupunkiseudulla paljon. Oikean palvelun löytäminen asiakkaalle oikealla hetkellä eli laadukas palveluohjaus voi olla vaikeaa ja viedä paljon aikaa.

Opinnäytetyömme lähtökohta oli vastata osaltamme näihin palveluohjauksen haasteisiin. Työelämäyhteistyökumppanimme Espoon Pakolais- ja maahanmuuttajapalveluiden toimeksiannosta laadimme palvelukartan, johon olemme koonneet tietoa pääkaupunkiseudulla toimivien järjestöjen tarjoamista palveluista ja toiminnasta. Tarkoituksena on, että palvelukartan ansiosta Espoon Pakolais- ja maahanmuuttajapalveluiden asiakasohjaus olisi mahdollisimman sujuvaa ja oikea-aikaista.

Palveluohjausta tekevien sosiaalialan työntekijöiden on myös tärkeää tiedostaa, mitkä järjestöt ja yhteisöt tarjoavat kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisiä palveluja pakolaisille. Opinnäytetyötämme varten kartoitimme esimerkiksi seksuaalivähemmistöille, ihmiskaupan uhreille, erilaisista mielenterveysongelmista kärsiville, periliriippuvaisille, päihdeongelmallisille, väkivallan uhreille ja tekijöille, kiintiöpakolaisille, lapsiperheille, nuorille ja ikääntyville suunnattuja palveluja.

Opinnäytetyötä varten haastattelimme Espoon kaupungin järjestöyhteistyön koordinaattoria, joka vastaa kotoutumista edistävän ja kulttuurisesti moninaisen järjestöyhteistyön edistämisestä kuntatasolla sekä järjestimme Espoon Pakolais- ja maahanmuuttajapalveluiden työntekijöille työpajoja, joissa he saivat vaikuttaa palvelukartan sisältöön ja ulkoasuun.

2 PAKOLAISUUS

Pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen – ns. Geneven sopimuksen – mukaan pakolaiseksi määritellään

"henkilö, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, oleskelee kotimaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan; tai joka olematta minkään maan kansalainen oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella ja edellä mainittujen seikkojen tähden on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne." (77/1968)

Maailmassa oli vuoden 2018 lopussa 25,9 miljoonaa pakolaista. Luku on tähän asti suurin historiassa. Samana vuonna jätettiin 2,1 miljoonaa turvapaikkahakemusta 158 maassa toisin sanoen maissa, joissa Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisjärjestö UNHCR toimii. Euroopassa oli vuoden 2018 lopussa lähes 6,5 miljoonaa pakolaista ja hiukan yli 1,2 miljoonaa turvapaikanhakijaa. Suomessa puolestaan pakolaisia oli 22 295 ja turvapaikanhakijoita 3 290. Filippo Grandin (2019) mukaan nämä luvut näyttävät, kuinka turvaa hakevien ihmisten määrän kasvu on pitkäaikainen trendi. (UNHCR 2019).

Keväällä 2020 koronaviruksen aiheuttama pandemia vei kaiken huomion tiedotusvälineissä. Tuolloin ei enää uutisoitu esimerkiksi Syyrian sodasta eikä muutenkaan maahanmuuton juurisyistä ja pakolaisten ahdingosta. Pakolaisuus ja sen syyt eivät kuitenkaan ole hävinneet. Päinvastoin pakolaisuuden aiheuttamat

haasteet niin globaalisti kuin henkilökohtaisesti tulevat todennäköisesti kasvaamaan samoin kuin pakolaisten määrä.

Euroopan komission (13.5.2015, s. 2) mukaan pakolaisuuden juuret ovat syvällä globaaleissa kysymyksissä. Sen mukaan pakolaisuuden syitä ovat muun muassa köyhyys, sodat, vaino ja ilmastonmuutos. Globalisaatio ja digitalisaatio luovat ihmisille enenevässä määrin mahdollisuuksia lähteä pakoon samoin kuin suuria odotuksia tulevaisuudelta. Digitalisaatio, toisin sanoen viestinnän muuttuminen, mahdollistaa yksilöille ajankohtaisen tiedon saannin maailman tilanteesta ja esimerkiksi siitä, missä on turvallista asua ja missä on mahdollista saada turvapaikka tai oleskelulupa muulla perusteella.

Sodat ja kriisit Ukrainassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Pohjois-Afrikassa ajavat ihmisiä pakolaisuuteen. Gothónin ja Siirron mukaan (2016) pakolaisuus ja siihen liittyvät ilmiöt koskettavat ihmisiä maailmanlaajuisesti. Pakolaisuutta aiheuttavat sodat, ilmastonmuutos ja luonnonkatastrofit sekä uskonnolliset, poliittiset ja etniset konfliktit. Myös taloudelliset syyt ajavat ihmisiä pakolaisuuteen. Koikkalaisen ja Nykäsen (2019, s. 117) mukaan Eurooppaan suuntautuu muuttoliikettä monista maista. Ihmisiä motivoivat muuttamaan erilaiset tekijät. Osa pakenee sotaa tai henkilökohtaista vainoa. Toiset etsivät työtä tai opiskelupaikkaa. Osaa motivoivat omaa maata paremmat tulevaisuudennäkymät. Viime vuosina itäisen Välimeren reittiä käyttäneet Eurooppaan saapuneet olivat kuitenkin pääosin kotoisin maista, joissa kansalaisiin kohdistuu Geneven pakolaissopimuksen tarkoittamaa vainoa.

Syksyllä 2015 pakolaisia tuli Eurooppaan tuhansittain. Ahdingossa olevat pakolaiset vaarantavat henkensä ylittäessään Välimeren päästäkseen Eurooppaan hakemaan turvapaikkaa. Monia pakolaisia käytetään hyväksi eikä EU ole pystynyt luomaan yhteistä tasa-arvoista maahanmuutto- ja pakolaispolitiikkaa. (Euroopan komissio 2015, s. 2). Amnesty (25.11.2016) raportoi pakolaisten hyväksikäytöstä. Naiset kohtaavat seksuaalista ahdistelua ja väkivaltaa. Samoin ihmiskauppa ja ihmissalakuljetus ovat vakavia ongelmia. Pakolaisia käytetään halpaväkevoimana tai pakotetaan seksityöhön. Valtiot, esimerkiksi Libya, vaikeuttavat

pakolaisten oleskelulupien uusimista. Myös eri valtioiden pakolaisvastainen politiikka huonontaa pakolaisten asemaa.

Pakolaisten integroitumisessa on haasteita ja joillekin maille kasvava pakolaisten määrä luo suuria taloudellisia paineita. Euroopan komission mukaan EU:n on pureuduttava pakolaisuuden syihin nykyistä paremmin. Kehitysyhteistyöllä on suuri rooli pureuduttaessa köyhyyden, työttömyyden ja epätasa-arvon ongelmiin. EU:n olisi maksimoitava antamansa pakolaisavun vaikutuksia. EU on Euroopan komission raportin mukaan maailman suurin pakolaisavun antaja. EU:n edustustojen roolin kasvattaminen tärkeimmissä kumppanuusmaissa on yksi keino vähentää pakolaisuutta. Myös muuttoliikkeen eurooppalaisten yhteyshenkilöiden lähettäminen tärkeimpiin kolmansiin maihin mainitaan keinoiksi pureuduttaessa pakolaisuuden syihin. (Euroopan komissio 2015, s. 2, 8,9)

Syyrian sisällissota on ajanut miljoonia ihmisiä pakoon. Vuonna 2020 Kreikan Morian vastaanottokeskuksessa Lesboksen saarella oli 18 000 pakolaista epäinhimillisissä oloissa. Leiri oli mitoitettu 2 200 pakolaiselle. Yhteensä Kreikan saarilla vastaanottokeskuksissa oli 36 000 turvapaikanhakijaa, vaikka kesukset on mitoitettu ottamaan vastaan vain 5 400 henkilöä. Perheitä on paljon ja lapset ovat erittäin haavoittuvassa asemassa. Koko Kreikan alueella on turvapaikanhakijoita lähes 90 000. Helmi-maaliskuussa 2020 kiristynyt pakolaistilanne on aiheuttanut Lesboksen saarella levottomuuksia sekä turvapaikanhakijoiden että paikallisten asukkaiden keskuudessa. (UNHCR)

UNHCR vetoaa Euroopan valtioihin, jotta ne ottaisivat vastaan yksin olevia alaikäisiä ja muita haavoittuvassa asemassa olevia turvapaikanhakijoita sekä nopeuttaisivat lasten ja heidän perheidensä yhdistämistä.

Kreikan vastaanottokeskuksissa oli vuonna 2020 lähes 2000 alaikäistä yksin olevaa turvapaikanhakijaa. Koko Kreikan alueella heitä on yli 5 300. (UNHCR 07.02.2020) Turkissa on pakolaisia yli 3 miljoonaa. Viime päivinä olemme kuulleet ja lukeneet, että Turkki avaa rajansa eikä enää estä pakolaisia liikkumasta Eurooppaan. Suomen sisäministeriön lehdistötiedotteen (27.02.2020) mukaan

Suomi ottaa vastaan 175 erityisen haavoittuvassa asemassa olevaa turvapaikanhakijaa Välimeren alueelta. Vastaanotettavat turvapaikanhakijat ovat Afganistanista ja Syyriasta paenneita alaikäisiä yksin olevia lapsia ja yksinhuoltajaperheitä. Vastaanotettavat eivät saa kiintiöpakolaisstatusta, vaan he käyvät läpi normaalin turvapaikkahakuprosessin.

2.1 Kiintiöpakolainen

Kiintiöpakolaisella tarkoitetaan henkilöä, joka on joutunut lähtemään kotimaastaan tai maasta, jossa on asunut pysyvästi, toiseen maahan. Hän ei voi jäädä asumaan pysyvästi maahan, johon on paennut ja Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisjärjestö UNHCR on määritellyt hänet pakolaiseksi. (Maahanmuuttovirasto.)

Suomi sitoutuu ottamaan tietyn määrän kiintiöpakolaisia vuodessa. Määrästä päättää Suomen eduskunta valtion talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Vuosina 2001–2019 Suomen kiintiö on ollut 750 kiintiöpakolaista. Eduskunta voi myös päättää lisäkiintiöstä. Vuosina 2014 ja 2015 vastaanotettavien kiintiöpakolaisten määrää lisättiin Syyrian vaikean humanitaarisen tilanteen vuoksi. Noina vuosina Suomi otti vastaan 1050 kiintiöpakolaista. (Maahanmuuttovirasto.) Vuonna 2020 Suomi vastaanottaa 850 kiintiöpakolaista. 400 syyrialaista vastaanotetaan Libanonista ja Turkista, 200 kongolaista pakolaista otetaan vastaan Sambiasta. Suomi vastaanottaa myös Nigeristä 130 pakolaista. Vuonna 2020 Suomi varautuu vastaanottamaan lisäksi 120 hätätapausta (Sisäministeriö, 2019).

UNHCR eli Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisjärjestö perustettiin vuonna 1950 toisen maailmansodan jälkimainingeissa. Järjestön tehtävänä oli auttaa miljoonia kodeistaan paenneita eurooppalaisia. Järjestöllä oli aikaa työnsä loppuunsaattamiseen kolme vuotta, jonka jälkeen järjestö oli tarkoitus lakkauttaa. UNHCR jatkaa kuitenkin edelleen työtään pakolaisten auttamiseksi ympäri maailmaa. (UNHCR.) UNHCR:n toiminnan tarkoituksena on varmistaa pakolaisten oikeudet ja hyvinvointi. Järjestö pyrkii toiminnallaan varmistamaan, että kaikilla on

oikeus hakea turvapaikkaa. UNHCR pyrkii myös löytämään kestäviä ratkaisuja pakolaisuuden ongelmiin.

UNHCR arvioi pakolaisten uudelleensijoittamisen tarpeen kiireellisyyden. Osa Suomen pakolaiskiintiöstä on varattu erityisen kiireellisen uudelleensijoittamisen tarpeessa oleville pakolaisille. Heidät valitaan ilman haastatteluja UNHCR:n asiakirjojen perusteella (Maahanmuuttovirasto). Kiintiöpakolaisten valintaan vaikuttavat UNHCR:n asiakirjat ja pakolaisten haastattelut. Haastattelut tehdään pakolaisten oleskelumaassa. Haastattelujen tarkoitus on selvittää pakolaisten tarvetta uudelleensijoitukseen ja kansainväliseen suojeluun. Haastatteluilla pyritään myös saamaan selville pakolaisten edellytykset kotoutua Suomeen. Lisäksi selvitetään, ettei henkilöiden valinnalle ole turvallisuusesteitä. (Kotouttamisen osaamiskeskus.)

Maahanmuuttovirasto on vastuussa pakolaisten valintaryhmän kokoamisesta ja johtaa valintaryhmää. Valintamatkalle osallistuvat maahanmuuttovirasto, ELY-keskus tai kunta ja tarvittaessa suojelupoliisi. Maahanmuuttovirasto sopii valintamatkojen ajankohdat UNHCR:n kanssa. Haastattelut järjestetään joko UNHCR:n paikallistoimistossa tai pakolaisleirillä. Haastateltavat saavat Suomi-tietoutta joko ennen haastatteluja tai niiden aikana. Haastatteluissa tarkistetaan ja täydennetään UNHCR:ltä saatuja tietoja. (Kotouttamisen osaamiskeskus.)

Valintamatkan jälkeen suojelupoliisi antaa maahanmuuttovirastolle lausunnon valittaviksi esitetyistä pakolaisista. Tarvittaessa maahanmuuttovirasto konsultoi sosiaali- ja terveysministeriön lääkäreitä. Konsultoinnilla pyritään saamaan selville henkilön hoitoennuste ja hoitomahdollisuudet. Maahanmuuttovirasto voi myös pyytää UNHCR:ltä lisätietoja. Maahanmuuttovirasto tekee lopullisen päätöksen valittavista kiintiöpakolaisista. Valituille myönnetään neljän vuoden jatkuva määräaikainen (A) oleskelulupa, pakolaisasema ja oleskelulupakortti. Päätöksestä ei voi valittaa. (Kotouttamisen osaamiskeskus.) Maahanmuuttovirasto tiedottaa päätöksestä Suomen edustustoa, suojelupoliisia ja Suomen Punaista Ristiä (SPR). Myös UNHCR:n Geneven toimisto ja paikallistoimisto saavat englanninkielisen tiedon päätöksen sisällöstä. (Mäkelä, 2016.)

Maahanmuuttovirasto, työ- ja elinkeinoministeriö, elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) ja kunnat osallistuvat kiintiöpakolaisten kuntiin sijoittamisprosessiin. Kiintiöpakolaisten saatua myönteisen päätöksen ELY osoittaa heille kuntapaikat. Maahanmuuttovirasto sijoittaa kiintiöpakolaiset heille määrättyihin kuntiin. Kiintiöpakolaisia ei siis sijoiteta vastaanottokeskuksiin turvapaikanhakijoiden tapaan. Vastaanottava kunta on velvollinen järjestämään heille asunnon. Kunnat saavat Maahanmuuttovirastolta tiedot kiintiöpakolaisten terveydentilasta, koulustaustasta, työhistoriasta ja mahdollisesta välittömästä hoidontarpeesta. Kuntapaikan ja asunnon varmistuttua Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) saa Maahanmuuttovirastolta pyynnön matkanjärjestelystä. Myös UNHCR, SPR ja Suomen edustusto saavat vastaavan tiedon. Suomen edustusto myöntää tarvittavat matkustusasiakirjat. Tietyissä hätätapauksissa myös kansainvälinen Punainen risti (ICRC) voi myöntää ne. Matkan käytännön järjestelyistä vastaavat IOM, UNHCR ja Suomen edustusto. IOM ilmoittaa Maahanmuuttovirastolle ja SPR:lle tiedot maahan saapumisen aikataulusta. SPR välittää tiedot vastaanottavaan kuntaan ja vastaanottojärjestelyt sovitaan kunnan ja SPR:n kesken. SPR ottaa kiintiöpakolaiset vastaan Helsinki-Vantaan lentokentällä. Tarvittaessa SPR:n edustajat ohjaavat pakolaiset eteenpäin jatkolennoille ja kuntien viranomaisten luokse. (Mäkelä, 2016.)

2.2 Turvapaikanhakija

Turvapaikanhakija on henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Jos turvapaikanhakijalle myönnetään turvapaikka, saa hän pakolaisaseman. (Sisäministeriö.) Erona kiintiöpakolaisiin turvapaikanhakijat saapuvat Suomeen itsenäisesti. He eivät ole saaneet UNHCR:n pakolaisstatusta.

Saavuttuaan Suomeen on turvapaikanhakijan ilmoitettava rajatarkastusviranomaiselle tai poliisille hakevansa turvapaikkaa. Rajatarkastusviranomainen tai poliisi rekisteröi henkilön turvapaikanhakijaksi. Turvapaikanhakijan perustiedot kirjataan ja sormenjäljet, valokuva sekä allekirjoitus (biometriset tunnisteet) tallennetaan. Viranomaiset tekevät myös tarvittavat rekisteritarkistukset. Turvapai-

kan hakemisen jälkeen hakija majoitetaan vastaanottokeskukseen. Perheenjäsenet voivat majoittua yhdessä niin halutessaan. Majoituksen järjestämisessä otetaan huomioon myös hakijan sukupuoli, ikä ja mahdollinen erityistilanne. Yleensä turvapaikanhakija majoittuu ensin transit-keskukseen. Transit-keskuksella tarkoitetaan keskusta, joka sijaitsee Maahanmuuttoviraston turvapaikkapuhutteluja järjestävän toimipisteen lähellä. Turvapaikkapuhuttelun jälkeen hakija siirretään toiseen keskukseen, johon hän jää odottamaan turvapaikkapäätöstä. (Maahanmuuttovirasto.)

Vastaanottolain (L745/2011) mukaan Maahanmuuttovirasto on vastuussa valtion vastaanotto- ja järjestelykeskuksista. Lain säätämät vastaanottopalvelut ovat majoitus, vastaanotto- ja käyttöraha, sosiaalipalvelut, terveydenhuoltopalvelut, tulkki- ja käännöspalvelut sekä työ- ja opintotoiminta. Myös aterioiden järjestäminen voi kuulua vastaanottopalveluihin.

Halutessaan turvapaikanhakija voi järjestää majoituksen itse. Hän on kuitenkin kirjoilla vastaanottokeskuksessa ja saa lain säätämät palvelut vastaanottokeskuksesta. Turvapaikanhakija on velvollinen pitämään yhteyttä vastaanottokeskukseen ja pitämään yhteystietonsa ajan tasalla. Jos vastaanottokeskus ei yrityksistä huolimatta tavoita turvapaikanhakijaa, hänet voidaan luokitella kadonneeksi. Tällöin myös turvapaikanhaku raukeaa. (Maahanmuuttovirasto.)

3 KOTOUTUMINEN JA KOTOUTTAMINEN

Työ- ja elinkeinoministeriö johtaa Suomen kotouttamisasiota eli suunnittelee ja kehittää maahanmuuttajien kotouttamista valtakunnallisella tasolla. ELY-keskukset puolestaan vastaavat alueellisesti maahanmuutto- ja kotouttamisasiosta. ELY-keskukset sopivat kuntien kanssa kiintiöpakolaisten kuntapaikoista ja ohjaa-

vat työ- ja elinkeinotoimistoja (TE-toimistot) maahanmuutto- ja kotoutumisasi-
oissa. ELY-keskukset myös tukevat ja ohjaavat kuntia niiden kotouttamisohjel-
mien suunnittelussa ja toteutumisessa. (Mäkelä, 2016.)

Laki kotoutumisen edistämisestä (L1386/2010) määrittää kotoutumisen maahan-
muuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteiseksi kehitykseksi. Kehityksen tavoit-
teena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tie-
toja ja taitoja. Maahanmuuttajaa tuetaan samalla ylläpitämään hänen omaa kiel-
tään ja kulttuuriaan. Kotouttamisella puolestaan tarkoitetaan viranomaisten ja
muiden tahojen monialaisia toimenpiteitä ja palveluita, joilla edistetään kotoutu-
mista.

Kotoutuminen on kaksisuuntaista. Yhteiskunta muuttuu väestön moninaistuessa
ja maahanmuuttaja hankkii yhteiskunnassa tarvittavat tiedot ja taidot. (Kotoutta-
misen osaamiskeskus.) Kotoutuminen on henkilökohtainen prosessi. Kotoutu-
mislain mukaan viranomaisilla on velvollisuus antaa maahanmuuttajalle asian-
mukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä palveluista ja toimenpi-
teistä. Maahanmuuttajalla on puolestaan velvollisuus noudattaa omaa henkilö-
kohtaista kotoutumissuunnitelmaansa. (L1386/2010.)

3.1 Kuntien rooli ja vastuu kotoutumisen edistämisessä

Kunta vastaa alueellaan kotoutumisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurana-
nasta. Kotoutumisen edistäminen vaatii kuitenkin monia toimijoita. Kunnilla on
vastuu laatia oma kotouttamisohjelmansa. Ohjelmasta tulee käydä ilmi millä kei-
noilla kotouttamista toteutetaan kunnan alueella. Kotouttamistyössä kunnat teke-
vät yhteistyötä työ- ja elinkeinotoimiston, poliisin sekä paikallisten järjestöjen ja
yhteisöjen kanssa. (Siirto & Hammar, 2016.)

Kunnilla on oltava osaava henkilöstö kotoutumistyössä ja kunnan on huolehdit-
tava henkilöstönsä osaamisen kehittämisestä. Kuntien palveluiden on sovellet-
tava myös maahanmuuttajille. Kuntien on huolehdittava myös siitä, että se järjes-
tää kotoutumislain mukaiset palvelut kunnan tarpeen mukaan. Kunnat voivat

tehdä myös keskenään yhteistyötä tarvittavien toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisessä. (L1386/2010.)

Maahanmuuttajalla on oikeus alkukartoitukseen ja yksilölliseen kotoutumissuunnitelmaan. Kunta laatii alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman niille maahanmuuttajille, jotka eivät ole työ- ja elinkeinotoimiston palveluiden piirissä. Alkukartoituksen perusteella arvioidaan, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelmaa. Maahanmuuttaja on oikeutettu kotoutumissuunnitelmaan enintään kolmen vuoden ajan ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Kunnalla on velvollisuus seurata kotoutumissuunnitelman toteutumista. Suunnitelma on myös tarkistettava maahanmuuttajan palvelutarpeen mukaisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Maahanmuuttaja on oikeutettu saamaan kotoutumissuunnitelmaan kirjatut tiedot toimenpiteistä ja niistä hänelle aiheutuvista velvollisuuksista ja oikeuksista. Kunnalla on puolestaan velvollisuus tarjota maahanmuuttajalle aktiivisesti kotoutumissuunnitelmaan kirjattuja palveluja ja toimenpiteitä. (L1386/2010.)

3.2 Järjestöt ja yhdistykset kotoutumisen tukena

Julkisten palvelujen lisäksi myös järjestöt ja yhdistykset tuottavat kotoutumista edistäviä palveluja. Ne ovat myös tärkeitä asenneilmapiirin vaikuttajia. Valtion kotouttamisohjelmassa mainitaan myös vapaaehtoistyön tärkeys palvelutarjonnassa (TEM 2016, s. 6).

Pulkinen (2019) tutki pro gradu -tutkielmassaan järjestöjen roolia kotouttamistyössä Jyväskylässä. Pulkinen mukaan järjestöjen kotoutumista edistävä toiminta poikkeaa kuntien tarjoamista palveluista paikaten osaltaan virallisen kotouttamistoiminnan puutteita. Järjestöjen ryhmätoiminta antaa äärimmäisen tärkeää vertaistukea sekä lisää yhteisöllisyyttä, toisaalta tarjolla on myös yksilöllistä tukea. Palvelukarttaa varten tekemämme kartoituksen perusteella pääkaupunkiseudulla toimivat järjestöt tarjoavat vastaavia kotoutumista edistäviä palveluja kuin Jyväskylässä, muun muassa suomen kielen ja kulttuurin opetusta virallisten kotouttamiskoulutusten ulkopuolella. Lisäksi ne tarjoavat ohjausta ja neuvontaa

sekä tukevat arjessa ja harrastuksissa. Järjestöt tekevät myös tärkeää vaikuttamistyötä. (Pulkkinen 2019, s. 39–51.)

Myös uskonnolliset yhteisöt ovat tärkeitä toimijoita kotoutumisen edistämässä. Gothónin (2015) mukaan uskonnon merkitys on otettava huomioon osallistavassa kotoutumista edistävässä toiminnassa. Monelle uskonto määrittää omaa identiteettiä ja antaa tukea kotoutumisprosessissa. Uskonto on osa kulttuuria ja molemmat määrittävät yksilön suhdetta yhteiskuntaan ja muihin ihmisiin. Uskonto edistää yhteisöllisyyttä ja on voimavara haasteiden kohtaamisessa. (Gothóni 2015, s. 9.).

Järjestöjä kartoittaessamme havaitsimme, että pääkaupunkiseudulla toimii useita järjestöjä, joiden toiminnan pääpaino ei ole kotoutumisen edistämässä. Järjestöjen palvelut on tarkoitettu kaikille erityisen tuen tarpeessa oleville, joten ne palvelut ovat myös pakolais- ja maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Tällaisia toimijoita ovat muun muassa Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä, Seta, Monikanaiset, Lyömätön linja ja Nicehearts.

Espoon maahanmuuttajapalveluiden palvelutarpeen arvioinneista ja kotoutumissuunnitelmista tehdyn pro gradu -tutkielman mukaan dokumenteista ei löytynyt asiakkaiden ohjaamista kolmannen sektorin tai järjestöjen palvelujen piiriin. Sen sijaan kunnallisiin matalan kynnyksen palveluihin asiakkaita oli ohjattu järjestelmällisemmin. (Hietikko & Kulmala 2018, s. 19, 21.) Tästä ei kuitenkaan voi suoraan vetää johtopäätöstä, ettei kolmannen sektorin palveluista kerrota, koska tutkielman aineistossa tarkastellaan vain palvelutarpeen arviointeja ja kotoutumissuunnitelmia. Palvelutarpeen arviointi on Espoon kaupungin sisäisen linjauksen mukaan tehtävä kolmen kuukauden sisällä asiakkuuden alkamisesta, joten siihen eivät sisälly myöhemmin tehtävää asiakasohjausta koskevat kirjaukset.

3.3 Kotoutumisen haasteita

Raportissaan OECD (2018b, s. 11–13) määrittää pakolaiset erityisen haavoittuvaksi ihmisryhmäksi. Parantamalla pakolaisten mahdollisuutta työllistyä parannetaan myös heidän mahdollisuuttaan kotoutua uuteen yhteiskuntaan. Tämä puolestaan edistää pakolaisten hyväksymistä osaksi yhteiskuntaa. Kotoutumisen epäonnistuminen puolestaan lisää pakolaisten syrjäytymistä ja yhteiskunnallisia jännitteitä. Jotta kotoutuminen onnistuisi, on sen eteen tehtävä pitkäjänteistä työtä. Kotoutumisen edistäminen on sektorit ylittävää, monialaista yhteistyötä.

OECD painottaa pakolaisten työllistymistä kotoutumisen edistämässä. On kuitenkin muistettava, että työllistyminen ei ole kaikille varteenotettava vaihtoehto eikä edes mahdollista. Saukkonen (2020, s. 17) tähdentää, että taloudellinen sopeutuminen on vain yksi kotoutumisen ulottuvuus. Kotoutumisen henkilökohtainen prosessi tarkoittaa myös henkistä hyvinvointia, kielen ja kulttuurin oppimista, sosiaalisia verkostoja ja suhteita. Kotoutuminen tarkoittaa myös luottamusta ja osallistumista poliittiseen järjestelmään. Kuten Saukkonen (2020) kirjoittaa, ei työllistyminen takaa yksilön kotoutumista. Työpaikasta huolimatta kotoutuja voi suhtautua ympäröivään yhteiskuntaan vihamielisesti, kokea olevansa yhteiskunnan ulkopuolella ja jopa toimia yhteiskuntaa vastaan. Työelämän ulkopuolella oleva kotoutuja voi puolestaan olla työllistynyttä enemmän integroitunut. Hänellä voi olla laajat sosiaaliset verkostot ja hän voi olla sekä poliittisesti että kulttuurisesti integroitunut.

Perheenyhdistäminen on osa kotoutumisen edistämistä. Euroopan unionin neuvoston direktiivin (2003/86EY) mukaan ”perheen suojelun ja perhe-elämän ylläpitämiseksi olisi vahvistettava yhdistämistä koskevan oikeuden aineelliset edellytykset yhteisten perusteiden mukaisesti”. Suomi on kuitenkin omilla päätöksillään vaikeuttanut pakolaisten perheenyhdistämistä.

Perheenkokoajan on täytettävä taloudelliset kriteerit, jotta hän voi elättää perheensä ja perheenyhdistämisprosessi on maksullinen. (OECD 2018a, s. 62.) Kulut voivat nousta yllättäviin mittoihin ja ajaa perheenkokoajan taloudellisiin vaikeuksiin. Jos perheenjäsenten oleskeluluvan myöntämisen perusteista ei saada

riittävää tietoa, on perheenjäsenten matkustettava Suomen edustustoon haastatteluun. Suomen edustusto voi sijaita toisessa maassa ja perheenjäsenten on maksettava matkat itse. Haastateltavien on maksettava itse myös haastattelun tulkkauskustannukset. Oleskelulupahakemus perhesiteen perusteella, kun puolisoilla on oleskelulupa Suomessa maksaa 470–520 €. Lapsen oleskelulupahakemus maksaa 240–270 €. Oleskelulupaa hakevan täytyy käännättää vaadittavat liitteet virallisella kääntäjällä ja laillistaa ne. Oleskeluvan saaneet perheenjäsenet maksavat itse matkansa Suomeen. Perheenkokoajan tarvitessa lainopillista apua on hänen maksettava kustannukset itse. (Maahanmuuttovirasto).

Jos hakemusten tekemiseen tarvitsee oikeudellista apua, on lakimieskustannukset maksettava itse. Esimerkiksi Pakolaisneuvonnan lakimiehen tuntiveloitus on 150 €. Sen lisäksi veloitetaan mahdolliset tulkkauskulut. Oikeusapua voi saada vain kielteisestä päätöksestä valitettaessa. (Pakolaisneuvonta 2020.)

OECD:n raportin (2018a) mukaan erityisesti pakolaistaustaisilla naisilla on suuria vaikeuksia kotoutua. Naisia kannustetaan jäämään kotiin, jolloin he ovat vaarassa syrjäytyä sosiaalisesti ja jäädä ulos työmarkkinoilta. Raportin mukaan Suomi poikkeaa muista OECD-maista kotouttamisessa, sillä kotihoidon tuki on osaltaan kannustamassa naisia jäämään kotiin sen sijaan, että he osallistuisivat esimerkiksi työkokeiluun. Pakolaistaustaisten perheenäitien työllistyminen on heikkoa. Naisilla on vaikeuksia järjestää lastenhoitoa, jolloin heillä ei ole samantaisia mahdollisuuksia kuin miehillä osallistua varhaisiin kotoutumista tukeviin palveluihin. Naisten kotiin jääminen vaikuttaa myös perheen lasten integroitumiseen negatiivisesti. OECD suosittaakin Suomelle resurssien tarkempaa kohdentamista asiakkaiden tarpeiden mukaan kotoutumisaikana. Pakolaistaustaisten naisten tulisi saada varhaista, intensiivistä ja jatkuvaa tukea kotoutumisen onnistumiseksi. (OECD 2018a, s. 23, 164.)

Kielen oppiminen on kotoutumisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Odotusaika kielikurssille pääsyyn on kuitenkin usein pitkä, mikä vaikeuttaa kotoutumista. Viranomaisten ja muiden toimijoiden valmius palvella eri kulttuureista tulevia ihmisiä edistää kotoutumista. Tarvitaan siis monikulttuurista osaamista ja koulutusta.

Haasteita on myös palvelujen tarjonnassa. Palvelut eivät vastaa pakolaisten tarpeisiin tai palveluita ei tarjota heille oikea-aikaisesti. Asunnon saannin vaikeudet ja taloudelliset haasteet ovat omiaan vaikeuttamaan kotoutumista. Sosiaalisella verkostolla on suuri vaikutus kotoutumisen edistymiseen. Pakolaisilla verkostot ovat useasti hyvin suppeat. Kotoutumisen kannalta olisi tärkeää saada kontakteja myös kantaväestöön. (Siirto & Hammar 2016.) Pakolaisten olosuhteet kotimaassa ja pakomatalla ovat todennäköisesti aiheuttaneet stressiä, traumoja ja monenlaisia ongelmia, jotka kaikki on otettava kotouttamistyössä huomioon. Myös post-traumaattisen stressireaktion esiintyminen on pakolaistaustaisilla ihmisillä yleisempää kuin muilla väestöryhmillä. (World Health Organization [WHO] 2021.)

4 PALVELUOHJAUS

Palveluohjaus ry määrittelee palveluohjauksen asiakaslähtöiseksi työskentelytavaksi, jossa päämäärä on asiakkaan tarpeiden ja tavoitteiden tunnistaminen sekä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien palveluiden aktivoiminen. Työskentely on kokonaisvaltaista ja vaatii asiakkaan tilanteen syvällistä tuntemista (Palveluohjaus ry).

Laadukas palveluohjaus tukee asiakkaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja sen tärkeys korostuu asiakkaan elämän nivelvaiheissa. Palveluohjausta toteuttavalla työntekijällä on vastuu palvelukokonaisuuden koordinoinnista yhdessä asiakkaan kanssa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Palveluohjaus ja verkostomainen työskentely on erityisen tärkeää niiden asiakkaiden kanssa, joiden palvelutarpeet ovat pitkäkestoisia ja vaativat monia erilaisia palveluja. Kotoutumisen alkuvaiheessa, kun asiakkaan tiedot suomalaisesta yhteiskunnasta ja erilaisista palvelujärjestelmistä ovat vielä puutteelliset, laadukkaalla ja asiakkaan yksilölliset tarpeet huomioon ottavalla palveluohjauksella on suuri merkitys kotoutumisen onnistumisessa. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos [THL] 2021.)

4.1 Sosionomin ammattitaitovaatimuksia maahanmuuttajapalvelussa

Sosionomi (AMK) -koulutuksesta valmistuneiden osaamisvaatimusten eli kompetenssien mukaan sosionomin tulee edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Hänen tulee puolustaa yhteiskunnalliselta asemaltaan haavoittuvassa asemassa olevia yksilöitä ja ryhmiä. Hänen tehtäviinsä kuuluu osallisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksien edistäminen ja palveluiden yhteensovittaminen asiakkaan tarpeiden mukaan. Sosionomin on osattava toimia kulttuurisensitiivisesti ja moninaisuutta tukien. Osaamisen vaatimukseen kuuluu myös kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen sekä asiakkaan etujen puolustaminen moniammatillisessa ja monialaisessa yhteistyössä. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2020.) Edellä mainitut osaamisvaatimukset korostuvat maahanmuuttajapalveluissa työskentelevän sosionomin tehtäväkuvassa. Lisäksi maahanmuuttajapalveluissa sosionomin on osattava toimia yhdessä tulkkien kanssa.

Maahanmuuttajien kanssa työskentelevällä olisi hyvä olla tuntemusta uskontojen erityispiirteistä. Kaikki eivät kuitenkaan harjoita uskontoa samalla tavalla, joten työntekijän ei tule kuitenkaan olettaa asiakkaiden käyttäytyvän työntekijän ennako-oletusten mukaisesti. (THL 2018, s. 61). Eri kulttuurien tuntemus on tärkeää. Maahanmuuttajapalveluissa työskentelevän sosionomin on hyvä tietää yhteisöllisen ja yksilökeskeisen kulttuurin eroavaisuudet. Monet pakolaiset ovat lähtöisin yhteisöllisistä kulttuureista. Yhteisöt ja yhteisöllisyys voivat olla tärkeitä tekijöitä kotoutumisen edistämiseksi. Toisaalta on muistettava, että kaikki eivät halua kiinnittyä Suomessa oman kulttuurinsa yhteisöihin. (THL 2018, s. 62.)

Mielenterveyden tukeminen on osa sosionomin työtä myös maahanmuuttajapalveluissa. Moni maahanmuuttaja kärsii mielenterveydellisistä ongelmista traumaattisten kokemusten vuoksi. Mielenterveyden tukemisessa, ohjauksessa ja neuvonnassa on huomioitava kulttuurin vaikutus. Käsitteet mielenterveydestä ja mielenterveysongelmista voivat poiketa paljon eri kulttuurien välillä. Joissakin kulttuureissa mielenterveyden käsitettä ei tunneta lainkaan. (THL 2018, s. 69.)

4.2 Kulttuurisensitiivinen työote

Kulttuurisensitiivinen työote ohjaa kohtaamaan kaikki asiakkaat yksilöinä. Sosiaalityössä on aina riski, että asiakas kohdataan vain oman viitekehysesä – oli sen sitten kulttuurin tai muun ryhmän – kautta. Se tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sitä, että työntekijä huomaa omat mahdolliset ennako-odotukset ja osaa välttää niiden aiheuttamat sudenkuopat asiakkaan kohtaamisessa. (THL, 2019.) Tähän linkittyy myös vääristynyt ajatus yhdenvertaisuudesta. Yhdenvertaisuudella ei tarkoiteta kaikkien palveluiden olevan samat kaikille vaan mahdollisuutta saavuttaa samat tavoitteet kuin muilla palveluiden käyttäjillä. Tähän tarvitaan toisinaan positiivista erityiskohtelua, joka mahdollistaa tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumisen. (Yhdenvertaisuusvaltuutettu a.i..)

Kotouttavan sosiaalityön kannalta tämä tarkoittaa myös sitä, että on pyrittävä näkemään "pintaa syvemmälle" eli mahdollisten kotoutumisen haasteiden juurisyihin, joita ratkoessa laajasta palveluverkoston tuntemisesta on hyötyä. Palveluiden tunteminen voi jopa edesauttaa asiakkaan palvelutarpeen tunnistamisessa.

Kulttuurisensitiivisyyteen kuuluu myös kunnioittava vuorovaikutus, ymmärryksen lisääminen sekä arvostava sanallinen ja sanaton viestintä (THL, 2019). Haavikon ja Bremerin tutkimuksessa on todettu, että esimerkiksi post-traumaattinen stressireaktio voi vaikuttaa voimakkaasti myös muistiin, uneen ja kognitioon eli siihen, kuinka hyvin ihminen oppii ja sisäistää uutta tietoa (Haavikko & Bremer 2018, s. 23–24). Kotoutumisprosessi ei voi edetä, ellei asiakkaan taustaa ymmärretä ja hänen yksilöllisiä tarpeitaan ja haasteitaan huomioida kotoutumispolun suunnittelussa.

Kotouttamistyössä olisi otettava huomioon myös se, että jotkut traumat saattavat nousta pintaan huomattavan ajan kuluttua uuteen maahan asettumisen jälkeen. Niiden laukeaminen saattaa vaatia ympäristön, jossa ihminen kokee olevansa turvassa (Duodecim, 2018). Tämän luottamuksen kehittyminen vaatii aikaa, asiakassuhteen pysyvyyttä ja erilaisia tukitoimia.

Eriyisen haavoittuvaisessa asemassa ovat erilaisiin vähemmistöihin kuuluvat maahanmuuttajat ja pakolaiset. He ovat vähemmistöasemansa takia todennäköisesti joutuneet vainon ja hyljeksinnän kohteeksi jo lähtömaissa. Riski siihen on myös uudessa kotimaassa. Myös vähemmistöaseman ja sen aiheuttaman stressin kertautuminen pakolaisuuden vuoksi on otettava huomioon kotouttavassa työssä. (THL 2018, s. 384–387.) Johtuen aiemmista kokemuksista asiakkaiden voi olla vaikeaa luottaa viranomaisiin. Kulttuurisensitiivinen työorientaatio, eettisellä herkkyydellä rakennettu luottamuksellinen asiakassuhde sekä rohkea puheeksi otto voivat kuitenkin olla avaimia siihen, että asiakas uskaltaa hakea apua myös muihin kuin taloudellisiin ongelmiin. Tällöin sosiaalialan ammattilaisen on tärkeää tuntea palvelujärjestelmää myös sellaisten palvelujen osalta, joissa vähemmistöjen tarpeet on otettu huomioon.

Monille erilaisille asiakasryhmille – niin seksuaalivähemmistöille, ihmiskaupan uhreille, erilaisista mielenterveysongelmista kärsiville, peliriippuvaisille, päihdeongelmallisille, väkivallan uhreille ja tekijöille, kiintiöpakolaisille, lapsiperheille kuin nuorillekin – on saatavilla palveluita, joissa kulttuurisensitiivisyys huomioidaan. Juuri näitä palveluja haluamme koota yhteen palvelukartan avulla.

5 TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoitus on Espoon maahanmuuttajapalveluiden asiakasohjauksen laadun parantaminen. Laadukas asiakasohjaus edistää myös asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Tarkoituksena on myös oman digitaalisen osaamisen lisääminen sosiaalialan työssä sekä kehittämistyön oppiminen. Palvelukartan hyödyntäminen asiakasohjauksessa voi myös edistää kunnallisten palveluiden ja järjestökentän välistä yhteistyötä.

Opinnäytetyömme tavoite on kartoittaa järjestöjä, jotka tarjoavat kotoutumista edistäviä palveluja pakolaistaustaisille asiakkaille. Maahanmuuttajille suunnatut

palvelut ovat pirstaloituneina ympäri pääkaupunkiseutua ja oikean palvelun löytäminen asiakkaalle on vaikeaa ja aikaa vievää. Työntekijöiden on myös tärkeää tiedostaa, mitkä järjestöt ja yhteisöt tarjoavat kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisiä palveluja pakolaisille. Opinnäytetyötämme varten kartoitimme esimerkiksi seksuaalivähemmistöille, ihmiskaupan uhreille, erilaisista mielenterveysongelmista kärsiville, peliriippuvaisille, päihdeongelmallisille, väkivallan uhreille ja tekijöille, kiintiöpakolaisille, lapsiperheille, nuorille ja ikääntyville suunnattuja palveluja.

Kartoituksen pohjalta olemme koostaneet Espoon maahanmuuttajapalveluille palvelukartan. Palvelukartasta löytyy myös kiintiöpakolaisten vastaanottoon liittyvät tehtävät ja toimenpiteet. Toive palvelukartan tekemiseen tuli Espoon maahanmuuttajapalveluilta. Sen avulla Espoon kaupungin maahanmuuttajapalveluiden työntekijät voivat toteuttaa nykyistä laadukkaampaa kotoutumisajan palveluohjausta. Työntekijöiden vaihtuvuus on – niin kuin sosiaalialalla muutenkin – melko suurta ja perehdytyksessä omaksuttava tietomäärä on valtava. Myös aikuissosiaalityössä tarvitaan tietoa pakolaistaustaisille tarkoitetuista palveluista. Palvelukartta voi myös toimia tärkeänä osana uusien työntekijöiden perehdytysmateriaalia.

Palvelukartan on tarkoitus olla Microsoft Word -muotoinen tai muu helposti päivitettävä tiedosto, joka löytyy Espoon kaupungin Essi-intrasta ja on jokaisen Espoon kaupungin työntekijän käytettävissä.

6 TAUSTA JA YHTEISTYÖKUMPPANI

6.1 Kotouttaminen valtiotasolla ja lainsäädäntö

Valtioneuvosto päättää valtakunnallisesta kotouttamisen kehittämisestä (L1386/2010). Aiemmin tähän tarkoitukseen laadittiin Valtion kotouttamisohjelma, joka sisälsi hallituskaudelle asetetut kotouttamisen painopisteet, tavoitteet,

toimenpiteet, vastuut ja julkisen talouden suunnitelmassa määritellyt resurssit. Viimeisin kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2020–2023. Kuluvalle hallituskaudella sen on korvannut Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista, jossa hahmotellaan toimenpiteitä, joilla kotoutumista voidaan edistää valtion tasolla. Niitä ovat esimerkiksi maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkujen nopeuttaminen, osallisuuden vahvistaminen, palveluiden parantaminen sekä kolmannen sektorin toimijoiden roolin vahvistaminen. (Valtioneuvosto s. 119, 124–131.)

Suomessa maahanmuuttoa ja kotoutumista säätelevät eri lait. Lainsäädännön taustalla ovat Suomea sitovat kansainväliset sopimukset. Sopimuksista tärkeimmät ovat Euroopan ihmisoikeussopimus (ECHR. Euroopan ihmisoikeussopimus), kidutuksen vastainen yleissopimus (UN Human Rights. Convention against torture) ja lapsen oikeuksien sopimus (Unicef. Lapsen oikeuksien sopimus – koko teksti) Niissä määritellään esimerkiksi ihmisarvoisen elämän peruspilareita sekä toimenpiteitä, joilla varmistetaan ihmisten yhdenvertainen ja inhimillinen kohtelu. Geneven pakolaissopimuksessa määritellään kriteerit mm. pakolaistatuksen saamiseksi sekä luotu kansainväliset pelisäännöt pakolaisten kohtelusta. (Finlex. Pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus).

Suomen lainsäädäntö koskee kaikkia Suomessa asuvia ja oleskelevia. Maahanmuuttoa ja kotoutumista ohjaavat perustuslaki (L731/1999), laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta (L746/2011) sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (L746/2011), ulkomaalaislaki (L301/2004), laki kotoutumisen edistämisestä (L1386/2010), yhdenvertaisuuslaki (L1325/2014) ja tasa-arvolaki (L609/1986). Maahanmuuttajapalveluissa sosiaalityötä ohjaa edellä mainittujen lakien lisäksi sosiaalihuoltolaki (L1301/2014), lastensuojelulaki (L417/2007) ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (L812/2000).

6.2 Espoon kaupungin kotouttamisohjelma

Espoon kaupunki kertoo strategiassaan olevansa yhdenvertainen. Tätä osaltaan edistää kotouttamisohjelma, jossa kotouttamistoimia linjataan sekä hallinnollisella että käytännön tasolla. Kotouttamisohjelman toteuttamista valvoo Espoon monikulttuuriasiain neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina mm. työ- ja elinkeinopalvelut, kirkot ja uskonnolliset yhteisöt, monikulttuurisuus- ja maahanmuuttajajärjestöt sekä poliittiset luottamushenkilöt. (Espoon kaupunki 2020.)

Espoon kotouttamisohjelman tärkeimpiä tavoitteita ovat yhdenvertaisuus ja kuntalaisten kannustaminen aktiiviseen toimijuuteen. Kotouttamisohjelmaan on kirjattu kaupungin tärkeitä tavoitteita kasvatukseen, koulutukseen, työllisyyteen, henkilöstöpolitiikkaan, asunnottomuuteen sekä hyvinvointierojen kaventamiseen ja palveluiden yhdenvertaisuuteen liittyen. (Kotouttamisohjelma 2017.)

Eriyisiä konkreettisia tavoitteita on asetettu lasten ja nuorten sosiaalisen liikkuvuuden lisäämiseksi, kaupungin elinvoimaisuuden ja maahanmuuttajien työllisyyden lisäämiseksi, yhdenvertaisuuden lisäämiseksi ja hyvinvointierojen kaventamiseksi, asuinalueiden segregatiokehityksen pysäyttämiseksi ja henkilöstön rakenteen kehittäminen vastaamaan paremmin väestörakennetta. (Kotouttamisohjelma 2017.)

6.3 Espoon kaupunki

Espoon väkiluku oli vuoden 2018 lopussa 283 632. Väestöstä ulkomaalaistaustaisia oli 48 346 eli 11 %. Espoosta emme saaneet tietoa ulkomaalaistaustaisten ikäjakaumasta. Koko maan ulkomaalaistaustaiset ja heidän ikäjakaumansa ovat alla olevassa taulukossa. (Tilastokeskus 2020.)

TAULUKKO 1. Maahanmuuttajataustaisten määrä ja ikäjakauma Suomessa Tilastokeskuksen mukaan 31.12.2018

ULKOMAALAISETAUSTAISIA SUOMESSA	Ikä	Henkilöä
	0–14	78 651
	15–24	47 895
	25–44	16 9497
	45–64	84 557
	65–	22 019
	Kaikki yhteensä	402 619

Espoossa puhutuimmat kielet suomen ja ruotsin lisäksi olivat vuoden 2016 lopussa venäjä ja viro. Englanti oli kolmanneksi ja somali neljänneksi puhutuin vieras kieli. (Espoon kaupunki 2018.)

Espoo koostuu viidestä kaupunkikeskuksesta: Espoon keskuksesta, Matinkylä-Olarista, Leppävaarasta, Tapiolasta ja Espoonlahdesta. Espoo linjaa strategiasaan, että se haluaa olla saavutettava, yhdenvertainen ja oikeudenmukainen (Espoon kaupunki. Espoo-tarina 2017).

Espoossa jokaisessa kaupunkikeskuksessa sekä Kalajärven kaupunginosassa on asiointipiste, johon on kerätty kuntalaisten palveluita. Kunnan omien palveluiden ja verkkoasiointineuvonnan lisäksi pisteissä on esimerkiksi Kelan, TE-toimiston ja Helsingin seudun joukkoliikenteen (HSL) palveluita. Asiointipisteet löytyvät yleensä kirjastojen yhteydestä. (Espoon kaupunki. Asiointipisteet 2020.)

Kolmannen sektorin palveluita on paljon tarjolla. Tietoa tarjolla olevista palveluista ei kuitenkaan löydy keskitetysti. Kokoamalla kolmannen sektorin tarjoamia palveluita palvelukarttaan pyrimme vastaamaan edellä mainittuun haasteeseen.

6.4 Espoon maahanmuuttajapalvelut

Espoon maahanmuuttajapalvelut vastaa pakolaisten sosiaalipalveluista heidän kotoutumisaikanaan Espoon alueella. Asiakkaina on oleskeluluvan eli kuntapaikan saaneita pakolaisia. Asiakkuus kestää kahdesta kolmeen vuotta siitä päivästä, kun asiakas on kirjattu Väestörekisteriin. Tämän jälkeen pakolaiset siirtyvät oman asuinalueen sosiaalitoimiston asiakkaiksi. Maahanmuuttajapalveluissa palvellaan myös paperittomia, joka on tällä hetkellä nopeimmin kasvava asiakasryhmä. He eivät näy virallisissa tilastoissa. (Kairamo 2019.) Tästä syystä paperittomien tarkkaa määrää Suomessa ja Espoossa ei tiedetä.

Ihminen voi joutua paperittoman henkilön asemaan saadessaan kielteisen turvapaikka- tai oleskelulupapäätöksen, hänen viisuminsa tai oleskelulupansa on voinut umpeutua tai hän ei ole hakenut oleskelulupaa. (Paperittomat-hanke 2020.) Paperittomilla on vain rajoitettu oikeus terveyspalveluihin. Suomessa paperittomia henkilöitä arvioidaan olevan noin 3500. Arvio perustuu viranomaisten tapauksien paperittomien määrään. Sukupuolijakaumaa tai alaikäisten määrää ei voida arvioida tarkasti. (THL 2014, s. 14–15.)

Espoon maahanmuuttajapalveluissa työskentelee sosiaalityöntekijöitä, sosiaaliohjaajia, ohjaajia, palveluohjaajia sekä sairaanhoitajia. Työntekijät on jaettu tiimeihin asiakasryhmien ja tehtävien mukaan: perheiden tiimi, nuorten perheiden tiimi, nuorten tiimi, jälkihuollon tiimi sekä päivystyksen ja palveluneuvonnan tiimi. Maahanmuuttajapalveluiden organisaatiossa työskentelee myös kaksi sosiaaliohjaajaa jalkautuneena Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa Valmassa sekä Espoon kaupungin järjestöyhteistyön koordinaattori. Maahanmuuttajapalvelut vastaavat myös ilman huoltajaa Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnasta Espoossa.

Toisin kuin aikuissosiaalityössä usein, maahanmuuttajapalveluissa ei asiakkaita jaeta eri ammattiryhmien kesken erityisen tuen tarpeen tai palveluihin hakeutumissyiden mukaan. Maahanmuuttajapalveluissa työskennellään tiiviisti moniammatillisissa tiimeissä, joissa jokaisessa on sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja sekä

ohjaaja. Heillä kaikilla on omat vastuualueensa asiakkaan palveluista. Sosiaalityöntekijällä on kokonaisvastuu kotouttamisajan sosiaalipalveluista ja hän vastaa esimerkiksi palvelutarpeen arvioinnin laatimisesta, vuokravelkojen selvittelystä ja lastensuojelun kanssa tehtävästä verkostotyöstä. Sosiaaliohjaajan toimenkuvaan kuuluu mm. taloudellinen apu eli ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemusten käsittely, palveluohjaus ja verkostotyö esimerkiksi koulun tai Kelan kanssa. Ohjaaja vastaa monista käytännön asioista, hän voi auttaa esimerkiksi asuntohakemusten täyttämässä, pankkitilin avaamisessa ja asioinnissa Maahanmuuttoviraston kanssa. Kiintiöpakolaisen vastaanotossa ohjaajalla on suuri rooli. Hän muun muassa kalustaa asunnon valmiiksi ja opettaa arkisten asioiden kuten joukkoliikenteessä kulkemisen ja terveyskeskusasioimisen kädestä pitäen. (henkilökohtainen tiedonanto 2020.)

Ohjaus- ja neuvontatyö on käytännössä enimmäkseen toimeentuloon ja asumiseen liittyvää. Asiakkaita ohjataan muun muassa Kelan hakemuksien täyttämässä, laskujen maksamisessa, TE-toimistossa asioinnissa ja asunnon hakemisessa. Lisäksi asiakkaille myönnetään täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea esimerkiksi opiskeluun ja harrastuksiin. (henkilökohtainen tiedonanto 2020.)

Espoon maahanmuuttajapalvelun asiakasmäärä on kasvanut vuoden 2015 jälkeen räjähdysmäisesti ja samalla uusien työntekijöiden tarve on kasvanut. Vuonna 2018 uusia asiakkaita oli 686 ja vuonna 2019 syyskuun loppuun mennessä 522. (Kairamo 2019.) Työntekijöiden resurssit eivät riitä etsimään muiden tahojen tarjoamia kotoutumista edistäviä palveluja. Myöskään etsivää, jalkautuvaa työtä ei ole resursseja tehdä, suurin osa asiakkaista tulee palvelujen piiriin vastaanottokeskuksessa saamansa ohjeistuksen kautta. (henkilökohtainen tiedonanto 2020.)

Maahanmuuttajapalveluissa toimii myös palveluneuvonta, jossa asiakas voi hoidtaa lyhyitä, akuutteja asioita jonotusperiaatteella. Työntekijöinä on suomen-, venäjän- ja arabiankielisiä palveluohjaajia, jonka lisäksi käytetään läsnäolotulkausta sekä tarvittaessa puhelintulkausta. Palvelukieliä ovat suomi, englanti, ruotsi, venäjä, dari/farsi, kurdi/sorani, arabia ja somali. (henkilökohtainen tiedonanto 2020.)

7 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS JA MENETELMÄT

7.1 Suunnittelu

Opinnäytetyöprosessi alkoi vuonna 2020, kun Espoon maahanmuuttajapalveluiden johtavat sosiaalityöntekijät ehdottivat meille opinnäytetyön aihetta. Alusta asti oli selvää, että Maahanmuuttajapalveluiden työntekijöiden asiantuntemusta tarvittiin tiedon keräämisessä, koska mukaan haluttiin vain järjestöjä, joiden toiminta ottaa huomioon maahanmuuttajataustaisten erityistarpeita, esimerkiksi mahdollistaa oman äidinkielen käyttämisen tai kiinnittää huomiota selkokielisyyteen sekä työskentelee kulttuurisensitiivisyyden periaatteiden mukaan. Luonnostelimme suunnitteluvaiheessa aikataulun projektille ja jaoimme vastualueet omien vahvuksiemme mukaan. Toinen opinnäytetyön tekijöistä on graafikko ja hänen vastuulleen tuli palvelukartan graafisen ilmeen suunnittelu.

Suunnittelimme palvelukartan järjestöjen kokoamista varten kaksi samansisältöistä työpajaa, joissa oli eri osallistujat, jotta saimme mukaan mahdollisimman paljon osallistujia. Työpajoissa suunnittelimme käyttävämme aivoriihimenetelmää, joka soveltuu hyvin alkuvaiheen ideoiden keräämiseen. Alun perin työpajat oli suunniteltu pidettäväksi maahanmuuttajapalveluiden tiloissa, mutta jouduimme Covid-19-pandemian vuoksi siirtämään työpajat pidettäväksi etäyhteydellä. Opinnäytetyötämme varten suunnittelimme haastattelevamme Espoon kaupungin järjestökoordinaattoria, haastattelun pohjana oli tarkoitus käyttää puolistrukturoitua haastattelua.

Jotta palvelukartasta tulisi mahdollisimman käytettävä, on sen suunnittelussa otettava huomioon selkeys, graafisten elementtien erottuvuus toisistaan ja käyttökokemuksen intuitiivisuus. On tärkeää, että sen sisältö etenee johdonmukaisesti. Hyvässä palvelukartassa on graafisia elementtejä – esimerkiksi symboleja, otsikoita ja värikoodausta –, jotka selkeyttävät rakennetta, helpottavat asiakokonaisuuksien hahmottamista ja toisaalta aihealueiden erottamista toisistaan. (graafinen.com).

Palvelukartan suunnittelussa ja toteutuksessa hyödyimme siitä, että toinen opinnäytetyön tekijöistä on aiemmalta koulutukseltaan graafikko. Palvelukartan suunnittelu alkoi jo ennen työpajoja, jotta voisimme esitellä luonnoksia osallistujille.

7.2 Toteutus

Opinnäyteprosessiin kuului paljon itsenäistä tiedonhakua pakolaisuuden ja maahanmuuton teemoihin liittyen. Teoriaosuutta varten paneuduimme kotouttamistyöhön, sen haasteisiin sekä kotouttamiseen liittyvään lainsäädäntöön. Palvelukartan koostamisvaiheessa etsimme internetistä tietoa pääkaupunkiseudun ja erityisesti Espoon järjestökentästä ja toimijoista, joilla oli kulttuurisensitiivistä tai maahanmuuttajat huomioon ottavaa toimintaa.

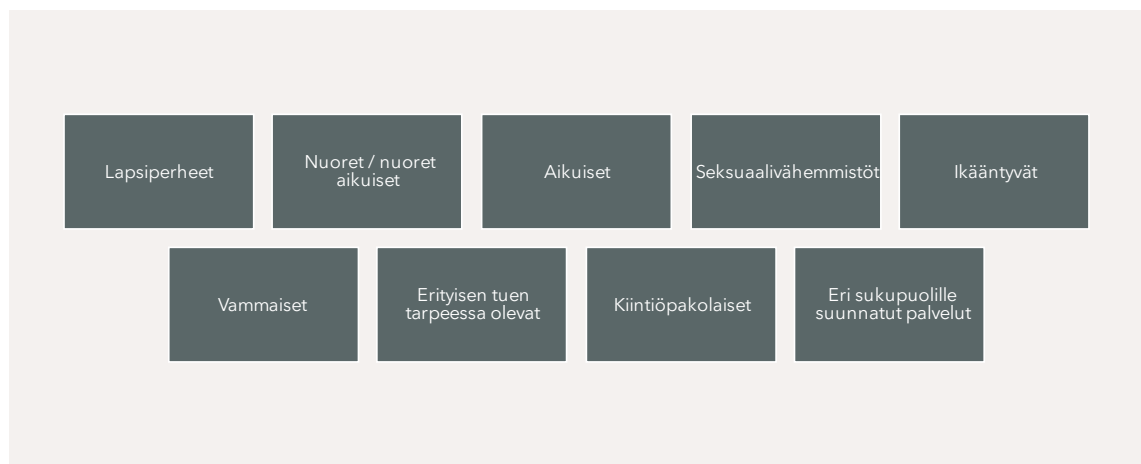
Keväällä 2021 järjestimme maahanmuuttajapalveluiden työntekijöille Microsoft Teams -alustalla kaksi työpajaa, jossa osallistimme työntekijöitä esimerkiksi aivoriihimenetelmän avulla. Osallistujina oli sosiaalityöntekijöitä, sosiaaliohjaajia ja ohjaajia, yhteensä yli 20 henkilöä. Työpajoja varten teimme PowerPoint-esityksen, jonka avulla työpajojen rakenne pysyi selkeänä etäyhteyksistä huolimatta. Työpajassa osallistimme työntekijöitä miettimään sekä palvelukartan sisältöä että sen ulkoasua. Olimme tehneet työpajaa varten alustavia ehdotuksia sekä graafisesta ilmeestä että järjestöjen ryhmittelystä eri otsikoiden alle ja keräsimme palautetta erilaisista vaihtoehdoista. Vaihtoehtoina oli esimerkiksi asiakasryhmittäin tai aihealueittain tehtävä ryhmittely. Osallistujien palautteen pohjalta päädyimme siihen, että järjestöt jaotellaan asiakasryhmittäin eli esimerkiksi lapsiperheille, vammaisille tai seksuaalivähemmistöille suunnatut palvelut ovat omien otsikoidensa alla. Tiedostomuodoksi valikoitui Microsoft Word, jonka työpajoihin osallistujat kokivat itselleen tutuimmaksi ja helpoiten päivitettäväksi.

Aihealueittain

Kuvio 1. Työpajassa esitelty palvelukartan ryhmittelyvaihtoehto

Asiakasryhmittäin

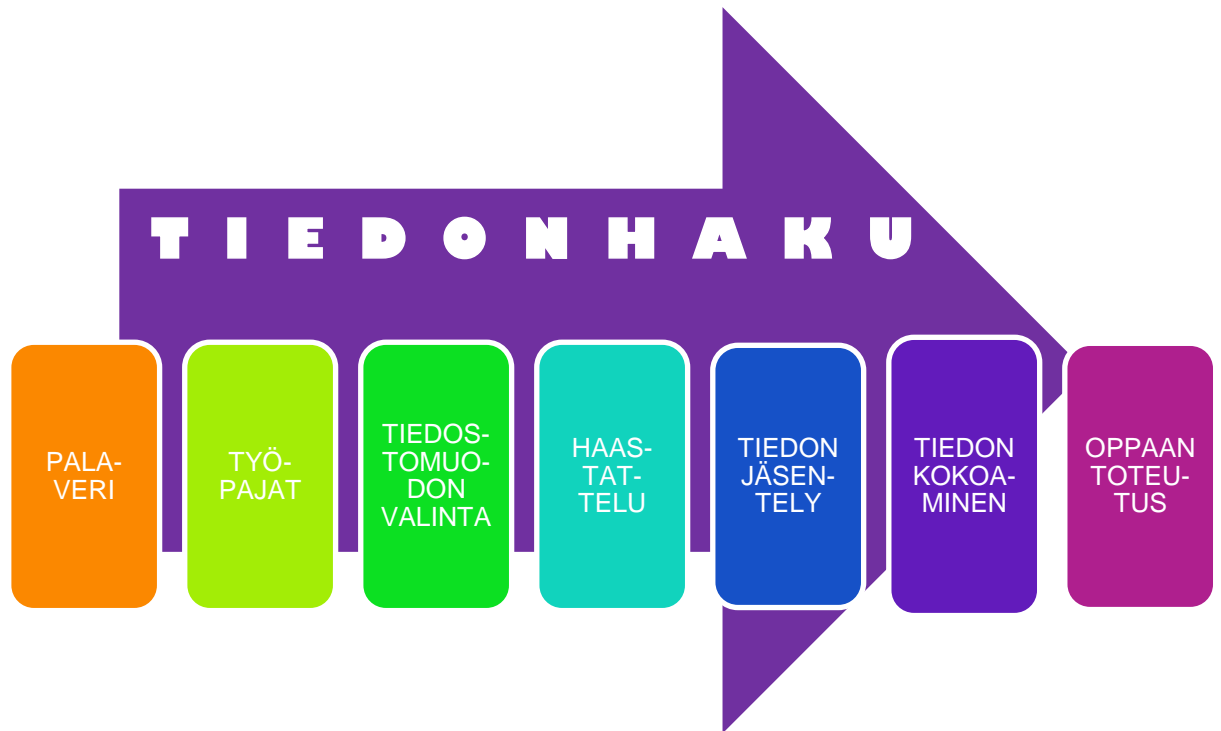
Kuvio 2. Työpajassa esitelty palvelukartan ryhmittelyvaihtoehto

Työpajojen toinen osuus koostui aivoriihimenetelmän pohjalta ohjatusta ryhmätehtävästä, jonka tarkoituksena oli koota lista hyvistä järjestöyhteistyökumppaneista. Ryhmätehtävässä osallistujat jaettiin pienryhmiin, joista jokainen sai poh-

dittavakseen eri asiakasryhmän (esimerkiksi seksuaalivähemmistöt, peliriippuvaiset, lapsiperheet) palvelut. Osallistujat kirjasivat ylös tuntemiaan hyviä yhteistyökumppaneita sekä ideoivat hyviä käytäntöjä erilaisten ryhmien kanssa työskentelyyn. Pienryhmissä keskusteltiin myös siitä, minkälainen materiaali parhaiten palvelisi työntekijöitä ja miten heidät saisi päivittämään materiaalia osana normaaleja työtehtäviä.

Suunnittelemaamme haastattelua jouduimme rajallisen ajan vuoksi muuttamaan ja lyhentämään huomattavasti. Päädyimme keskustelemaan haastattelukysymyksistä yhteisesti, erityisesti palvelukartan tuomat hyödyt palveluohjauksessa ja uusien työntekijöiden perehtymisessä nähtiin tärkeiksi ja merkityksellisiksi. Työpajoista saamamme tieto järjestöistä ja niiden palveluista auttoi meitä jäsentämään järjestökenttää ja sen pohjalta saimme paljon sisältöä palvelukarttaa.

Opinnäytetyötämme varten haastattelimme myös Espoon kaupungin järjestöyhteistyön koordinaattoria. Teimme haastattelun puolistrukturoituna, avoimena haastatteluna. (Liite 1). Haastattelusta saimme paljon uutta tietoa Espoon kaupungin järjestöyhteistyöstä, kaupungin hankkeista sekä tavoista, joilla järjestökoordinaattori edistää järjestöjen ja Espoon kaupungin yhteistyötä. Järjestöyhteistyön koordinaattori ylläpitää esimerkiksi Aktiiviset järjestöt -verkoston sekä KOTY nuorten verkoston, jonka tehtävänä on edistää nuorten espoolaisten koutoutumista ja työllistymistä. Hänen vastuullaan on myös Espoon järjestöjen päivän organisointi.

Kuvio 3. Palvelukartan prosessia voidaan kuvata kaaviolla 3.

7.3 Palvelukartta

Järjestökartoituksen pohjalta olemme koostaneet Espoon maahanmuuttajapalveluille pohjan palvelukartalle, jonka graafisen ulkoasun suunnittelimme alusta asti itse. Referenssinä käytimme TE-toimiston tuottamaa Uudenmaan palvelumanuaalia, johon on kerätty työllisyyttä edistäviä toimijoita ja hankkeita. Päädyimme siihen, että kokoamastamme palvelukartasta tulisi visuaalisesti huomattavasti yksinkertaisempi, jolloin se olisi mahdollisimman helppo päivittää. Ryhmitelyn selkeyttämiseksi käytimme värikoodausta sekä otsikkotyylejä, näin tieto jäsentyisi helpommin. Kiinnitimme huomiota myös valitsemamme fontin hyvään luettavuuteen ja sen yleisyyteen, jotta palvelukartta näyttäisi kaikkien tietokoneilla samalta ja graafiset elementit toimisivat halutulla tavalla.

Asiakasryhmä-yläotsikoiden alle keräsimme erilaisia yhdistyksiä, järjestöjä ja muita palveluntarjoajia. Jokainen toimija esitellään yhdellä tai kahdella lauseella ja asiasanalistalla sekä linkillä, joka johtaa toimijan internet-sivulle. Pohdimme myös valmiiden yhteystietojen keräämistä, mutta totesimme niiden päivytyksen olevan vaihtuvien työntekijöiden ja muiden muutosten vuoksi haastavaa.

Palvelukartan järjestötoimijoiden ryhmittely ja yhteystietojen etsiminen vei paljon aikaa ja jouduimme monen toimijan kohdalla pohtimaan, minkä otsikon alle toimija olisi järkevintä laittaa. Päädyimme laittamaan joitakin toimijoita monen otsikon alle, jotta tieto olisi mahdollisimman helposti saavutettavaa.

Palvelukartan koostaminen osoittautui niin suuritöiseksi, että päädyimme tekemään loppuun vain kolme osiota, Maahanmuuttajatyö – yleistä, vammaiset ja väkivalta- ja kriisityö. Näiden pohjalta palvelukarttaa voi täydentää.

7.4 Tiedonkeruun menetelmät

7.4.1 Aivoriihi

Aivoriihi on ryhmäideoinnin menetelmä, jossa on tarkoitus etsiä mahdollisimman monta ideaa lyhyessä ajassa. Siihen ei tarvita tilan ja osallistujien lisäksi muuta kuin post-it-lappuja, tusseja ja fläppitaulu. Aivoriihessä on ideointi-, arviointi- ja valintavaihe. Ideointivaihe voidaan toteuttaa esimerkiksi vuorotellen sanotuilla ideoilla, jotka yksi kirjaa tai post-it-lappujen avulla niin, että jokainen osallistuja kirjoittaa yhden idean per lappu ja lopuksi ne kootaan yhteen fläppitaululle. Arviointivaiheessa voidaan jo esitettyjä ideoita parannella tai yhdistellä. Valintavaiheessa ideoita voidaan ryhmitellä, niistä voidaan äänestää ja lopuksi valita parhaat jatkokehitykseen. (Innokylä 2020.)

Aivoriihen parhaita puolia on se, että osallistujilla on matala kynnys esittää omia ideoita, koska niitä ei henkilöidä. Menetelmä sopii myös meidän tarkoituksiimme, vaikka ideoita ei arvotetakaan vaan kaikki ideat ovat yhtä tervetulleita. Ryhmittelmisestä sen sijaan on lopullisen tuotoksen jäsentelyn kannalta hyötyä.

7.4.2 Haastattelu

Hyvärisen mukaan haastattelu on aina vuorovaikutteista, vaikka sen juuret ovatkin strukturoidussa kyselytutkimuksessa. Hän luokittelee haastatteluja käyttävän tutkimuksen kysymykset kolmeen luokkaan: tutkimuskysymyksiin, haastattelukysymyksiin ja aineistolle tehtäviin kysymyksiin. Haastattelukysymykset ovat johdettavissa tutkimuskysymyksistä ja niiden muotoilussa on tärkeää pitää mielessä, minkälaisia vastauksia kysymyksiin halutaan. Suljetulla kysymyksellä vastaukseksi voi saada yksisanaisen vastauksen ja rajoittaa seuraavienkin vastauksen pituutta, kun haastateltava "totutetaan" lyhyisiin vastauksiin. Ennalta mietittyihin kysymyksiin taas liittyy riski siitä, että joku haastateltavalle tärkeä aihe jää käsittelemättä, koska haastattelija ei ole osannut siitä kysyä (Hyvärinen 2015, 9, 20.)

Hyvärisen (2015, 20) mukaan Josselson on ehdottanut, että jatkokysymykset syntyvät vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa ja ne voivat olla luonteeltaan mm. tiivistäviä, empaattisia tai reflektioivia.

Tarkoituksenamme oli tehdä puolistrukturoitu, avoin haastattelu, jossa haastatelimme asiantuntijaa. Päädyimme puolistrukturoituun haastatteluun, koska halusimme varmistaa haastattelun onnistumisen valmistautumalla kysymään aiheesta mahdollisimman laajasti. Pelkonamme oli, että tärkeitä kysymyksiä unohdetaan, jos niitä ei ole kirjattu muistiin etukäteen. Puolistrukturoitu haastattelu antaa kuitenkin tilaa avoimille vastauksille ja toisaalta vuorovaikutukselle, kunhan pidämme mielessä valmiista kysymysrungosta mahdollisesti aiheutuvat sudenkuopat ja jätämme tilaa myös haastattelijan nostamille teemoille.

8 POHDINTA

Opinnäytetyömme tarkoitus on vahvistaa maahanmuuttajapalveluiden työntekijöiden ammatillista osaamista, erityisesti ohjauksen asiakaslähtöisyyttä ja oikea-aikaisuutta. Työmme lopputuloksesta, palvelukartasta, maahanmuuttajapalveluiden työntekijät saavat tietoa järjestöjen toiminnasta pääkaupunkiseudulla ja voivat ohjauksen avulla edistää asiakkaidensa kotoutumista. Palvelukartta toimii myös uusien työntekijöiden perehdytyksen apuvälineenä. Espoon kaupungilla on järjestökoordinaattori, jonka asiantuntemusta ja kontakteja voisi käyttää enemmän uusien työntekijöiden perehdytyksessä sekä järjestöjen ajankohtaisesta toiminnasta tiedottamisessa.

8.1 Eettiset näkökohdat ja luotettavuus

Sosionomin työssä tulee ottaa huomioon eettisyys. Opinnäytetyössämme emme käsittele Espoon maahanmuuttajapalveluiden asiakkaiden tai työntekijöiden henkilötietoja. Opinnäytetyömme on kehittämispainotteinen ja siinä käsitellään vain kaikille käytettävissä olevaa julkista tietoa. Työpajoissa kerätty tieto on anonyymiä. Opinnäytetyölle on myönnetty tutkimuslupa 27.01.2021. Olemme tutustuneet hyvään tieteelliseen käytäntöön ja sen vastuisiin.

Huomasimme, että ryhmähaastattelu Teams-etäyhteyden kautta oli erittäin haastavaa ja ihmisten osallistumisaktiivisuus oli heikompaa kuin se todennäköisesti olisi ollut, jos työpaja olisi pidetty kasvokkain. Saimme kuitenkin työpajoista hyödyllistä tietoa oppaan toteuttamiseen liittyvissä asioissa sekä jo käynnissä olevasta järjestöyhteistyöstä.

8.2 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessin aikana olemme oppineet paljon pakolais- ja maahanmuuttajaerityisestä työstä ja siitä, kuinka sen erityispiirteitä tulisi ottaa huomioon

arjen työssä sosionomina. Huomasimme, että sosionomi (AMK) -koulutuksen kompetenssikuvauksessa mainittu tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja moninaisuuden edistäminen vaatii sekä arjen pieniä tekoja että rakenteellista sosiaalityötä. Olemme myös oppineet tunnistamaan entistä paremmin omia ennakkoluulojamme ja -asenteitamme. Kulttuurisensitiivisyyden käsitteestä tuli konkreettisempi ja opimme, mitä kaikkea se voi tarkoittaa käytännön työssä. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2020.)

Saimme prosessin aikana paljon lisätietoa pakolaisten ja maahanmuuttajien mielenterveyden tukemisen keinoista ja siitä, kuinka mielenterveyteen liittyvistä asiasta voidaan ylipäätään puhua erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa. (THL 2018, s. 69.)

Opinnäytetyöprosessi on ollut mielenkiintoinen oppimiskokemus, joka on lisännyt ammatillista osaamistamme sekä tuonut meille lisää tietoa pääkaupunkiseudun järjestökentästä ja järjestöjen toiminnan tärkeydestä kotoutumisen edistämisessä. Se on myös syventänyt ymmärrystämme kotoutumistyön merkityksestä sekä sen haasteista. Kokoamamme palvelukartta on hyödyttänyt työelämäyhteistyökumppanimme Espoon Maahanmuuttajapalveluita.

8.3 Jatkokehittämisideat ja -haasteet

Haasteena on, kuinka palvelukartan juurruttaminen osaksi jokapäiväistä työtä onnistuu. Myös palvelukartan päivittäminen voi olla haaste, jos työntekijöitä ei sitouteta sen ajan tasalla pitämiseen ja jos päivittämistä ei ole nimetty kenenkään vastuulle. Haastatellessamme järjestöyhteistyönkoordinaattoria nostimme esiin mahdollisuuden, että palvelukartan päivittäminen kuuluisi jatkossa hänen vastuulleen. Koska opinnäytetyöprosessin aikana emme pystyneet saattamaan palvelukarttaa lopulliseen muotoonsa, pitäisi sen sisältöä täydentää ja ulkoasu viimeistellä ennen palvelukartan käyttöönottoa.

Maahanmuuttajapalveluiden työntekijöiden kommentteista päätellen tiiviimmälle järjestöyhteistyölle olisi tarvetta. Asiakkaiden kaipaamaa toimintaa on pääkaupunkiseudulla verrattaen vähän ja erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa kaivattua matalan kynnyksen toimintaa tarvittaisiin lisää. Myös pakolaistaustaisten ja suomalaisten kohtaamiseen mielekkään tekemisen parissa tulisi panostaa enemmän, jotta syntyisi aitoa vuorovaikutusta eri kulttuurien välillä.

LÄHTEET

- Amnesty (25.11.2016). *Ahdistelu ja seksuaalinen väkivalta ovat pakolaisnaisille arkea*. Saatavilla 11.05.2020 <https://www.amnesty.fi/ahdistelu-ja-seksuaalinen-vakivalta-ovat-pakolaisnaisille-arkea/>
- Finlex. Pakolaisten oikeusasemaa koskeva YLEISSOPIMUS. Saatavilla 03.03.2020: https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sops-teksti/1968/19680077/19680077_2
- Buchert, U. & Vuorento, M. (2012) *Suomalaisten hyvinvointipalveluiden ammatillaisten näkemyksiä maahanmuuttajien ammatillisen ja mielenterveyskuntoutuksen haasteista ja ratkaisuista*. Helsinki: Kela. Sosiaali- ja terveysturvan selosteita 81.
- Castaneda, A. E., Mäki-Opas, J., Jokela, S., Kivi, N., Lähteenmäki, M., Miettinen, T., Santalahti, P. (2018). *Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa: PALOMA-käsikirja*. Helsinki: Terveysturvan ja hyvinvoinnin laitos. Saatavilla http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136193/7.8.PALOMA_KA%cc%88SI-KIRJA_WEB.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Diakonia-ammattikorkeakoulu. Osaamisvaatimukset: sosionomi (AMK). Saatavilla 11.05.2020 <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi/>
- ECHR. Euroopan ihmisoikeussopimus. Saatavilla 23.9.2020 https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_FIN.pdf
- Espoon kaupunki. Asiointipisteet. Saatavilla 12.2.2022 <https://www.espoo.fi/fi/espoo-kaupunki/asiakaspalvelu/asiointipisteet>
- Espoon kaupungin kotouttamisohjelma 2018–2021. Saatavilla 15.2.2022 <https://static.espoo.fi/cdn/ff/Rp-NS4Sr-gAQPuWjFz7fuM1cXPqyouLT9Y8teicSu30/1632740522/public/2021-09/Espoon%20kaupungin%20kotouttamisohjelma%202018-2021.pdf>
- Espoo-tarina. (2017) Saatavilla 3.3.2022 <https://www.espoo.fi/fi/espoo-kaupunki/espoo-tarina>

- Espoo. Tee järjestöyhteistyötä. Saatavilla 30.04.2022 <https://www.es-poo.fi/fi/tee-jarjestoyhteistyota#section-18937>
- Euroopan komissio (13.05.2015). Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. Euroopan muuttoliikeagenda. Saatavilla 15.02.2022 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0240>
- Gothóni, R. & Siirto, U. (2015) Esipuhe: Tunnistusherkkyttä moniuskonnoistuvaan maailmaan. Teoksessa Gothóni, R. & Siirto, U. (toim.) *Järjestöt kotoutumista edistämässä – jyvä, josta kasvatettiin lisää valmiuksia toimia monikulttuurisessa ja -uskontoisessa ympäristössä* (s. 9–10). (C katsauksia ja aineistoja 41). Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Gothóni, R. & Siirto, U. (2016) Johdanto: Pakolaisuus muuttuvassa maailmassa. Teoksessa Gothóni, R. & Siirto, U. (toim.) *Pakolaisuudesta kotiin*.
- Graafinen.com. *Tietopankki graafikoille*. Saatavilla 27.5.2022 <https://www.graafinen.com/suunnittelu/>
- Haavikko, A. & Bremer, L. (2018) *Ulkoisesti erilaisia, sisäisesti samanlaisia. Opas mielenterveystyöhön yli kulttuurirajojen*. Suomen mielenterveysseura.
- Hietikko, R. & Kulmala, M-T. (2018) *Perhe, kotoutuminen ja osallisuus kotoutuja-asiakkaiden palvelutarpeen arvioissa ja kotoutumissuunnitelmissa*. Pro gradu. Sosiaalitieteiden laitos. Helsingin yliopisto. Saatavilla 15.2.2022 https://www.socca.fi/files/7873/Perhe_kotoutuminen_ja_osallisuus_kotoutuja-asiakkaiden_palvelutarpeen_arvioissa_ja_kotoutumissuunnitelmissa_Rosa_Hietikko_ja_Meri-Tuuli_Kulmala.pdf
- Hyvärinen, M., Nikander, P., Ruusuvuori, J., Aho, A. L. & Granfelt, R. (2017). *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Tampere: Vastapaino.
- Ihmisoikeuskeskus. YK:n kidutuksen vastainen sopimus. Saatavilla 03.05.2020 <https://www.ihmisoikeuskeskus.fi/seuranta/maaraaikaisraportointi-yk-en/raportoinnin-aikataulut/cat/>

- Ihmisoikeuskeskus. YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Saatavilla 03.05.2020
<https://www.ihmisoikeuskeskus.fi/seuranta/maaraaikaisraportointi-yk-en/raportoinnin-aikataulut/crc/>
- Innokylä. *Työkalut. Aivorihi*. Saatavilla 1.4.2020 <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/aivorihi>
- Kairamo, A-M. (24.10.2019) *Kiintiöpakolaisten vastaanotto Espoossa*. Espoon maahanmuuttajapalvelut [luento] Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta. Saatavilla 01.04.2020 https://www.espo.fi/fi/Es-poon_kaupunki/Paatoksenteko/Neuvottelukunnat_ja_neuvostot/Monikulttuuriasiain_neuvottelukunta/Esityslistat_ja_poytakirjat
- Keskimäki, I. Nykänen, E. & Kuusio, H. *Paperittomien terveystyökalut Suomessa*. THL. Raportti 11/2014. Saatavilla 03.05.2020
http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114941/THL_RAP2014_011web.pdf?sequence=3
- Koikkalainen, S. & Nykänen, T. (2019) *Viisitoista päivää: irakilaisien turvapaikanhakijoiden matka Euroopan halki*. Siirtolaisinstituutti, Tutkimus 2. Saatavilla 27.04.2022 <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/t-02-isbn-978-952-7167-60-1-turvapaikanhaku-ja-pakolaisuus-suomessa.pdf>
- Kotouttamisen osaamiskeskus. *Pakolaisten vastaanoton käsikirja*. Kiintiöpakolaiset. Valinta. Saatavilla 20.02.2020 <https://kotouttaminen.fi/valinta>
- Kymäläinen, H., Lakkala, M., Carver, E., Kamppari, K. (2016) *Opas projektityökentelyyn*. Helsinki. Tieteestä toimintaa -verkosto, Helsingin yliopisto. Saatavilla 10.4.2020 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektity%C3%B6skentelyyn_2016.pdf?sequence=1
- L1386/2010. Laki kotoutumisen edistämisestä. Saatavilla 02.03.2020
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>
- L301/2004. Ulkomaalaislaki. Saatavilla 02.03.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>
- L731/1999. Suomen perustuslaki. Saatavilla 02.03.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

- L745/2011. Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskau-
pan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta. Saatavilla 02.03.2020
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110746>
- Maahanmuuttovirasto. (i.a.) *Turvapaikka Suomesta*. Saatavilla 20.02.2020
<https://migri.fi/turvapaikka-suomesta>
- Mäkelä, M. (2016) *Kiintiöpakolaisten valinta*. Teoksessa Gothóni, R. & Siirto, U.
(toim.) *Pakolaisuudesta kotiin*.
- OECD (2018a). *International Migration Outlook 2018*. Saatavilla 01.04.2020
[https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/international-migration-outlook-2018_migr_outlook-2018-en#page15:](https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/international-migration-outlook-2018_migr_outlook-2018-en#page15)
- OECD (2018b). *Working together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Finland*. Saatavilla 01.02.2020
https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/working-together-skills-and-labour-market-integration-of-immigrants-and-their-children-in-finland_9789264305250-en#page20
- OECD (2019). *Ready to Help?: Improving Resilience of Integration Systems for Refugees and Other Vulnerable Migrants*. Saatavilla 01.04.2020
https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/ready-to-help_9789264311312-en
- Pakolaisneuvonta. *Perheenyhdistäminen*. Saatavilla 11.05.2020
<https://www.pakolaisneuvonta.fi/lakipalvelut/perheenyhdistaminen/>)
- Paperittomat-hanke. Paperittomat Suomessa. Saatavilla
03.05.2020 http://www.paperittomat.fi/?page_id=686
- Pulkkanen, A. (a.i.) *Johdanto digitaaliseen projektityöhön: Mitä se on ja miksi sitä tarvitaan?*. Projektityön digiopas. Agendum. Saatavilla
10.4.2020 <https://www.agendum.com/projektinhallinta/digitaalinen-projektityo-johdanto>
- Pulkkinen, M. (2019). *Paikallisten organisaatioiden ja järjestöjen rooli kotouttamistyössä Jyväskylässä: Työntekijöiden kokemuksia kotouttamistyöstä* (Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto, Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta). Saatavilla 01.04.2020
https://www.finna.fi/Record/jyx.123456789_64423
- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. (2005). *Haastattelu: Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus*. Tampere: Vastapaino.

- Saukkonen, P. (2020). *Vimmainen maailma*. Saatavilla 01.04.2020 <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2020/03/j-35-isbn-978-952-7167-93-9-vimmainen-maailma.pdf>
- Siirto, U. & Hammar, S. (2016) *Kotouttava työ pakolaisina Suomeen muuttaneiden parissa*. Teoksessa Gothóni, R. & Siirto, U. (toim) *Pakolaisuudesta kotiin*.
- Sisäministeriö. (27.02.2020) *Government decision on the reception of 175 asylum seekers from the Mediterranean region*. Saatavilla 02.03.2020 https://intermin.fi/en/article/-/asset_publisher/valtioneuvosto-vahvisti-paatoksen-175-turvapaikanhakijan-vastaanottamisesta-valimeren-alueelta
- Sisäministeriö. Ajankohtaista. *Suomi vastaanottaa 850 kiintiöpakolaista vuoden 2020 pakolaiskiintiössä*. Saatavilla 20.02.2020 https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomi-vastaanottaa-850-pakolaista-vuoden-2020-pakolaiskiintiössä
- Sisäministeriö. *Pakolainen pakenee vainoa kotimaassaan*. Saatavilla 03.03.2020 <https://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset>
- The UN Refugee Agency. (07.02.2020) *UNHCR calls for decisive action to end alarming conditions on Aegean islands*. Saatavilla 02.03.2020 <https://www.unhcr.org/news/briefing/2020/2/5e3d2f3f4.html>
- The UN Refugee Agency. (21.02.2020) *Vulnerable asylum-seekers struggle to access medical care on overcrowded Greek islands*. Saatavilla 02.02.2020 <https://www.unhcr.org/news/stories/2020/2/5e4fc07b4/vulnerable-asylum-seekers-struggle-access-medical-care-overcrowded-greek.html>
- The UN Refugee Agency. *History of UNHCR*. Saatavilla 20.02.2020 <https://www.unhcr.org/history-of-unhcr.html>
- THL. *Kulttuurisensitiivinen työote*. Saatavilla 01.04.2020 <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytannotoja/kulttuurisensitiivinen-tyoote>
- THL 2021. *Palveluohjaus*. <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytannotoja/palveluohjaus>

Tilastokeskus. *Maahanmuuttajat ja kotoutuminen*. Saatavilla 24.04.2020

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen/Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen_Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen/maakoto_pxt_11vu.px/

Tilastokeskus. *Maahanmuuttajat ja kotoutuminen*. Saatavilla 24.04.2020

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen/Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen_Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen/maakoto_pxt_11vy.px/

Työ- ja elinkeinoministeriö. *Valtion kotouttamisohjelma vuosille 2016–2019*.

Saatavilla 01.04.2020 <https://tem.fi/documents/1410877/3506436/Valtion+kotouttamisohjelma+vuosille+2016-2019.pdf>

UN Human rights. *Convention against torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment*. Saatavilla 23.9.2020

<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cat.aspx>

Unicef. *Lapsen oikeuksien sopimus*. Saatavilla 23.9.2020 <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan/>

Valtioneuvosto. *Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista*. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:62. Saatavilla

3.3.2022 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163237/VN_2021_62.pdf?sequence=1&isAllowed=y

WHO (31.8.2021) *Mental health and forced displacement*.

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-and-forced-displacement>

Yhdenvertaisuusvaltuutettu. *Yhdenvertaisuuden edistäminen ja positiivinen erityiskohtelu*. Oikeusministeriö. Saatavilla 3.3.2022 <https://syrjiinta.fi/documents/25249352/34268331/Positiivisen+erityiskohtelun+opas.pdf/34593484-7b08-47da-a662-cceb6e4df28e/Positiivisen+erityiskohtelun+opas.pdf?version=1.1&t=1603877534727>

LIITE 1. Haastattelukysymykset

1. Minkälaisia järjestöjä tulee mieleen?
2. Minkälaiset yhteistyömuodot olet kokenut hedelmälliseksi?
3. Kuinka paljon ja minkälaisia järjestöjä on Espoossa / pääkaupunkiseudulla?
4. Mitä kaikkea tehtäviisi kuuluu?
5. Kenen kanssa Maahanmuuttajapalvelut tekee yhteistyötä?
6. Onko järjestöjä, joiden kanssa voisi olla enemmän yhteistyötä?
7. Mitä toivot palvelukartalta?
8. Onko sinulla toiveita siitä, että työntekijät hyödyntäisivät sinun osaamistasi järjestöyhteistyössä?
9. Miten sinun työsi näkyy Maahanmuuttajapalveluiden käytännön työssä?
10. Olisiko mielestäsi tarvetta järjestöilloilla, joilla tehtäisiin alueen järjestöjä tutuksi työntekijöille ja asiakkaille? (vrt. Kela-info)
11. Kehittämiskohteet
 - a. omassa työssä
 - b. Espoon kaupungilla
 - c. järjestöillä
12. Minkälaiset järjestöt puuttuvat, mitä tarvittaisiin lisää?

LIITE 2. Työpajan suunnitelma

1. AIVORIIHI

- 1) Järjestöjen nimeäminen – heitelkää kaikki, jotka tulevat mieleen?
- 2) Minkälaisia järjestöjä kentältä puuttuu?

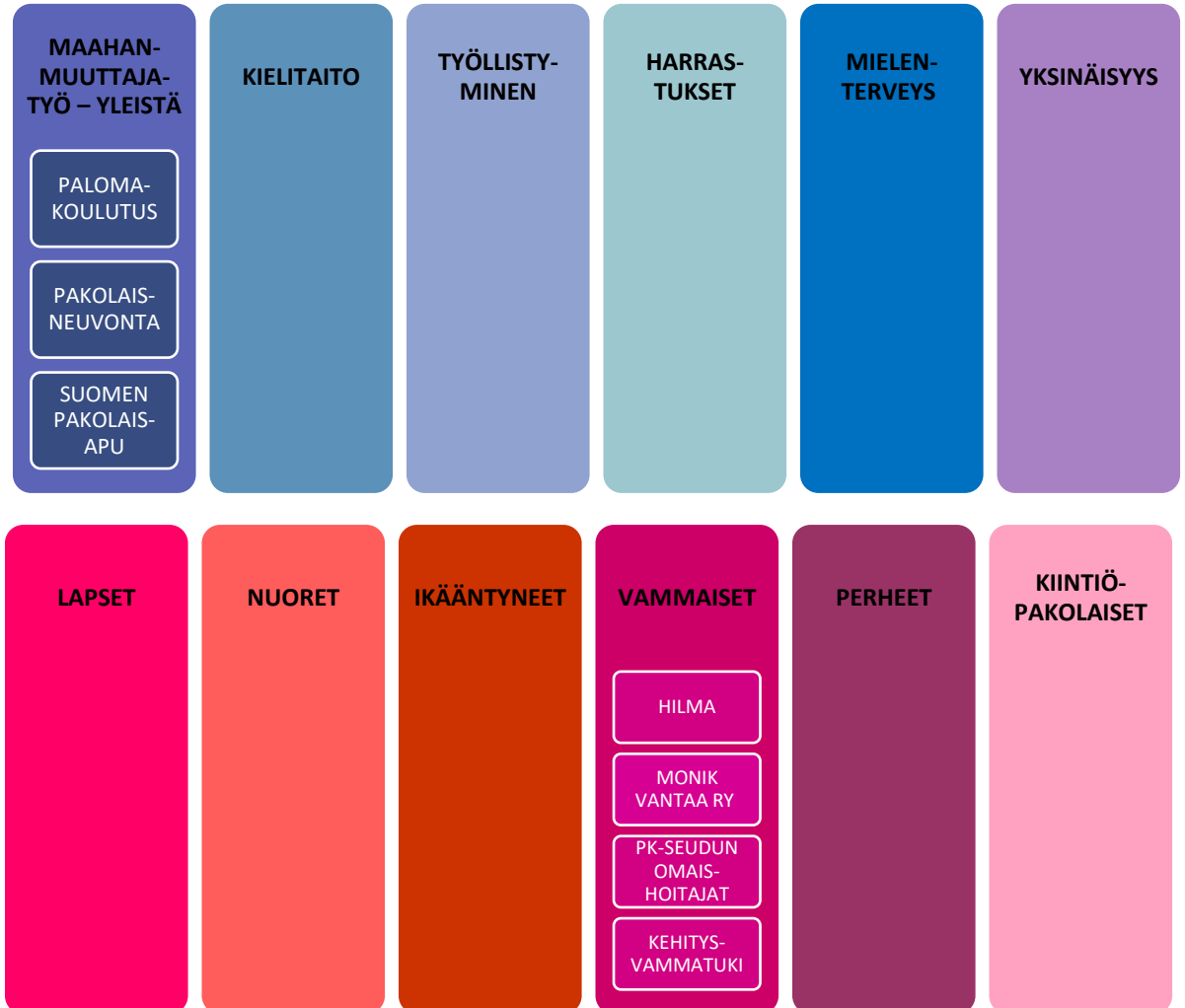
2. HAASTATTELU

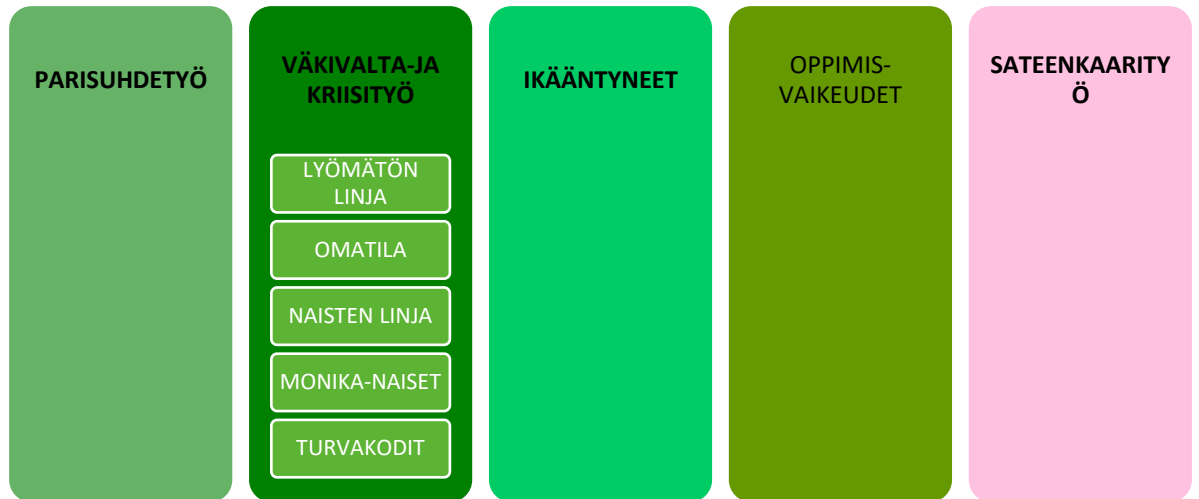
- 1) Miten koet yhteistyön erilaisten järjestöjen kanssa?
 - a) onnistumiset
 - b) haasteet
 - c) resurssit
- 2) Olisiko mielestäsi tarvetta järjestöilloilla, joilla tehtäisiin alueen järjestöjä tutuksi työntekijöille ja asiakkaille? (vrt. Kela-info)
- 3) Auttaisiko palvelukartta ohjaamaan järjestöjen palveluihin?
 - a) kohdennetut palvelut erityisryhmille
- 4) Mitä toiveita palvelukartalle?
 - a) tiedostomuoto
 - b) sijainti
 - c) sisältyvät tiedot

3. ASSOSIAATIO

- 1) Mitä tulee mieleen termeistä:
 - a) uskonnonlukutaito
 - b) kulttuurisensitiivisyys
 - c) seksuaalivähemmistöt

LIITE 3. Palvelukartan luonnos

PALVELUKARTTA**KOTOUTUMISTA TUKEVIA JÄRJESTÖJÄ ESPOOSSA**

MAAHANMUUTTAJATYÖ – YLEISTÄ

PALOMA-KOULUTUS

PALOMA-koulutus on maksuton, verkkopohjainen, laaja koulutuskokonaisuus, joka antaa hyvät perustiedot pakolaistaustaisten asiakkaiden kohtaamiseen ja heidän hyvinvointinsa tukemiseen. Koulutuksen käyttäjiä ovat esimerkiksi oppilaitokset ja niiden opiskelijat, eri alojen ammattilaiset ja organisaatiot, vapaaehtoistyöntekijät, sekä kaikki aihepiiristä kiinnostuneet. Koulutusta voi hyödyntää sekä esimerkiksi työntekijän perehdytyksessä ja koulutuksessa että oppilaitoksen opintokokonaisuutena.

<https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/paloma-koulutus>

Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa:

PALOMA-käsikirja: <https://www.julkari.fi/handle/10024/136193>

Tiellä parempaan: Maahanmuuttajien koulutukseen integroitumisen hyviä käytäntöjä:

https://karvi.fi/app/uploads/2019/05/KARVI_1419.pdf

PAKOLAISNEUVONTA

<https://www.pakolaisneuvonta.fi/>

Pakolaisneuvonta tarjoaa lakimiehen palveluita sekä maksutonta oikeudellista neuvontaa. Mikäli tarvitset lakipalveluita, ota meihin yhteyttä.

- Mikäli haluat **lakimiehen Pakolaisneuvonnasta**, ota yhteyttä:
 - vaihteen kautta puh. 09 2313 9300
 - sähköpostitse pan@pakolaisneuvonta.fi tai
 - salattuna sähköpostina turvaposti.pakolaisneuvonta.fi.

YLEISNEUVONTA

- Mikäli sinulla on kysyttävää kansainväliseen suojeluun, oleskelulupiin, perheenyhdistämiseen tai muihin ulkomaalaisasioihin liittyen, voit ottaa yhteyttä maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaamme:

- puhelimitse arkisin klo 10–12, puh. 09 2313 9325
- sähköpostitse neuvonta@pakolaisneuvonta.fi
- neuvontakielinä pääsääntöisesti suomi ja englanti

PAPERITTOMAT-NEUVONTA

- Ota yhteyttä paperittomuuteen liittyvissä kysymyksissä Paperittomat-neuvontaamme. Puhelimeen vastaa paperittomuuteen erikoistunut lakimiehemme. Neuvonta on maksutonta.
 - maanantaisin klo 14–16, puh. 045 2377 104.
sähköpostitse paperittomat@pakolaisneuvonta.fi.
Maksutonta neuvontaa tarjotaan Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) avustuksella.

SUOMEN PAKOLAISAPU

<https://pakolaisapu.fi>

Elimäenkatu 15, 3. kerros
00510 Helsinki
puh. 09 696 2640 (ma-to klo 10–14)
toimisto@pakolaisapu.fi

Tarjoamme asiantuntijatukea ja kotoutumista edistäviä palveluita viranomaisille, järjestöille ja kotoutujille. Toiminta kattaa koko kotoutumisen kaaren juuri maahan saapuneista pakolaisista ja siirtolaisista Suomessa pitempään olleisiin maahanmuuttajiin.

YKSILÖT JA PERHEET

- Moni maahanmuuttanut tarvitsee apua suomalaisen byrokratian kohtaamiseen ja arjen rakentamiseen. Pakolaisapu tukee maahanmuuttaneita palvelujärjestelmän, työelämän ja arjen haasteissa.

VÄESTÖRYHMÄT JA NAAPURUSTOT

- Pakolaisapu tekee työtä väestöryhmien välisten suhteiden edistämiseksi ja auttaa maahanmuuttaneita sopeutumaan uuteen asuinympäristöön ja naapurustoon. Ennaltaehkäisemme jännitteiden kärjistymistä väestöryhmien välisissä suhteissa sekä asumiseen ja naapuruuteen liittyvien konfliktien puhkeamista.

KANSALAI SYHTEISKUNTA

- Pakolaisapu tukee aktiivista kansalaisuutta Suomessa. Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kautta voi löytää samanhenkisiä ystäviä ja mielenkiintoista tekemistä. Samalla voi tutustua

suomalaiseen yhteiskuntaan sekä oppia suomen kieltä. Järjestötoiminnasta saa myös arvokasta kokemusta, josta voi olla hyötyä työelämässä.

KIELITAITO

OMNIAN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

<https://www.omnia.fi/palvelut/palvelut-maahanmuuttajille>

HARRASTUKSET

SUOMEN MONIKULTTUURINEN LIIKUNTALIITTO FIMU RY

<https://www.fimu.org/>

Toimii monikulttuurisen liikunnan ja urheilun valtakunnallisena kattojärjestönä Suomessa edistämällä yhdenvertaisuutta, monikulttuurisuutta ja maahanmuuttajien sekä maahanmuuttajataustaisten mahdollisuuksia integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan liikunnan ja urheilun avulla.

MAMANET

Helppoa ja hauskaa matalan kynnyksen liikuntaa, erityisesti naisille ja tytöille. Sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille. Yhteisöllisyyttä, yhdenvertaisuutta, kotoutumista ja liikunnan riemua lentopallon perustuvan Mamanet-joukkuepelin avulla.

<https://www.fimu.org/tapahtumat-ja-projektit/mamanet-finland/>

FIMU ry:n seurapalvelut

<https://www.fimu.org/seurapalvelut/fimun-jasenseurat-2020/>

TYÖLLISTYMINEN

ELY-KESKUS

<https://www.ely-keskus.fi/web/pakolaistaustaisten-ohjauksen-kehittaminen-hanke>

OMNIAN OSAAMISKESKUS MAAHANMUUTTAJILLE

<https://www.omnia.fi/palvelut/omnian-osaamiskeskus-maahanmuuttajille>

Osoite: Kirkkokatu 16 B, 02770 Espoo

oske@omnia.fi

Omnian Osaamiskeskus OSKE tarjoaa ammatillista osaamista lisääviä ja työllistymistä edistäviä palveluja maahanmuuttajille Espoossa. OSKE:n palvelut on tarkoitettu yli 18-vuotiaille espoolaisille, joilla on oleskelulupa.

LIVE PALVELUT

Live Palvelut on erikoistunut tukea tarvitsevien henkilöiden työllistymiseen. Tuen tarve voi liittyä moniin seikkoihin, esimerkiksi puutteelliseen suomen kielen taitoon, osatyökykyisyyteen tai oppimisen haasteisiin.

Ammattiopisto Liven palveluja:

- Valma, Telma ja monipuolinen valikoima perus- ja ammattitutkintoja.
 - Live Palvelut
 - Ammatillisen kuntoutuksen palveluja – Työvalmennusta – Kuntouttavaa työtoimintaa – Koto-koulutusta – Live Polku valmennus- ja kartoituspalvelu.
 - Kuntakokeilu vaikuttaa myös Live Polkuun.
 - Liven kuntakokeiluyhteistyötä mm. Omnian kanssa linkitetään Live Polun toimintaan.
 - Tähän asti Live Palvelut on toiminut Invalidisäätiön omalla rahoituksella, mutta vuoden 2021 alusta toiminta muuttuu maksulliseksi.

<https://www.liveopisto.fi/hakijalle/telma-koulutus>

KUNTOUTUSSÄÄTIÖ

Ns. valtaväestölle tarkoitettuja ryhmiä samoin sisällöin edelleen käynnissä ja niihin maahan muuttaneet tervetulleita mutta suomen kieli vaaditaan

- Ryhmiin tullaan joko suoraan tai ohjattuna - ei ikärajaa, haastatellaan ja keskustellaan siitä, kykeneekö osallistumaan
- Ryhmän aikana saa tutkimukset, jos ei olla tehty
- NEPSY-tutkimuksissa käytetään aina tulkkia, jos ei suomi ole äidinkielenveroista

Mahdollisuus myös hankkia maahan muuttaneiden tukiryhmäpalvelua

KOHDERYHMÄT

Ensisijaisia kohderyhmiämme ovat koulutukseen ja työelämään pyrkijät, opiskelijat eri koulutusasteilla sekä työelämässä olevat nuoret ja aikuiset. Keskeinen kohderyhmämme ovat myös heidän parissaan toimivat ammattilaiset.

MENETELMIÄ

Kehitämme menetelmiä nuorten ja aikuisten oppimisvaikeuksien tunnistamiseen ja tukemiseen. Toimintamme perustuu tutkittuun tietoon ja kehittämishankkeiden hyviin kokemuksiin.

TUKEA

Tukipalvelujen osalta keskitymme erityisesti nuorten ja aikuisten oppimisvaikeuksien ja niihin liittyvien mielenterveyden pulmien lyhytkestoiseen yksilö- ja ryhmämuotoiseen kuntoutukseen. Tuemme vaikeuksia kokevien itsetuntemusta, yksilöllisiä selviytymiskeinoja ja voimavaroja sekä edistämme saavutettavia ja esteettömiä kuntoutus-, opiskelu- ja työympäristöjä muun muassa uusien digitaalisten ratkaisujen hyödyntäen.

TIETOA

Tuotamme ja jaamme tietoa nuorten ja aikuisten oppimisvaikeuksista sekä niitä helpottavista tukikeinoista. Tutkimme ja kehitämme vaikuttavia tunnistamisen ja tuen malleja myös oppimisvaikeuksiin liittyviin mielenterveyden ongelmiin.

<https://kuntoutussaatio.fi/oppimisentuki/>

OPPIMISEN TUEN KESKUKSESTA VOIT OSTAA:

- **Neuropsykologisen tutkimuksen** oppimisvaikeuksien tai muiden tiedonkäsittelyn vaikeuksien ja mahdollisten mielialuongelmien tarkemmaksi selvittämiseksi.
- **Neuropsykologista kuntoutusta** oppimisvaikeuksiin tai muihin tiedonkäsittelyn ongelmiin.
- **Ryhmämuotoista kuntoutuksellista tukea** oppimisvaikeuksiin, kuten oppimisvaikeuksiin kohdentuvan tukiryhmän (ks. esimerkiksi Kuntoutussäätiön tarjoamat [Oppi](#) ja [Opi iisisti](#) -ryhmät).
- **Koulutuskokonaisuuksia tai yksittäisiä luentoja** oppimisvaikeuksiin, muihin tiedonkäsittelyn vaikeuksiin ja näiden yhteydessä ilmeneviin mielenterveyden ongelmiin liittyen.
- Opiskelun tukeen liittyvien palveluiden kehittämistä koskevat **arviointitutkimukset** ja opiskelijoiden tukitarpeita koskevat **tutkimukset ja selvitykset**.

YHTEYSTIEDOT

etunimi.sukunimi@kuntoutussaatio.fi

Katuosoite: [Pakarituvantie 5](#), 00410

Helsinki | **Postiosoite:** PL 39, 00411 Helsinki

•

VAMOS – TUKEA JA TOIMINTAA NUORILLE

Tukea 16–29-vuotiaille nuorille kohti koulu- ja työelämää.

Nuori saa tukea sekä arjen perusasioihin että tulevaisuuden suunnitteluun.

- arjessa pärjääminen
- mielenterveys
- asuminen
- raha-asiat
- koulu- ja työelämään pääsy
- Jokainen Vamoksessa aloittava nuori saa oman työntekijän, jolla on aikaa tutustua häneen. Tukea saa niin arkeen kuin tulevaisuuden suunnitteluun. Vähitellen etsitään nuorelle yhdessä polku kouluun tai töihin.
- Vamoksessa voi osallistua yksilövalmennukseen tai toiminnallisiin ryhmiin.

Toiminta on nuorelle vapaaehtoista ja maksutonta

Vamos tukee maahanmuuttajien kotoutumista. Diakonissalaitoksen Vamos Vantaa tarjoaa maahanmuuttajataustaisille ihmisille neuvontaa ja konkreettista apua työn tai opintopolun löytämisessä.

MOVAT – MONIKULTTUURISUUS VAHVUUTENA TYÖELÄMÄSSÄ -hanke tarjoaa yli 16-vuotiaille henkilökohtaista valmennusta opiskeluun ja työllistymiseen liittyvissä asioissa.

- yksilöllistä tukea
- tarpeiden kartoitus
- tavoitteen miettiminen yhdessä valmentajan kanssa

Myös tapaamiskerrat sovitaan yksilöllisesti kunkin asiakkaan tarpeiden mukaan. Aluksi tavaan yleensä tiheämmin, ja käyntejä harvennetaan, kun asiakkaan tuen tarve vähenee.

<https://www.hdl.fi/vamos/>

<https://www.hdl.fi/vamos/yhteystiedot-vamos/>

MONIKA-NAISET LIITTO RY

Monika-Naiset liitto ry on naisten järjestö, joka auttaa maahanmuuttajataustaisia naisia. Liitto parantaa naisten asemaa Suomessa.

KOTOUTUMISKESKUS MONIKA

Tukea kotoutumiseen ja työn löytämiseen.

Kotoutumiskeskus Monika tarjoaa kotoutumista ja työllistymistä edistävää yksilöohjausta, ryhmätoimintaa ja mentorointia.

Palvelut on tarkoitettu kaikille maahanmuuttajataustaisille naisille, jotka tarvitsevat tukea kotoutumiseen. Kaikki palvelut ovat maksuttomia.

- työn etsiminen
- opiskelupaikan etsiminen
- asuminen
- toimeentulo
- hyvinvointiin
- lomakkeiden täyttäminen.

Tarjoamme tukea useilla eri kielillä, joita ovat arabia, englantia, espanja, farsi, ruotsi, suomi, venäjä ja viro.

Vastaanotolle (yksilöohjaus) voi tulla ilman ajanvarausta seuraavina aikoina:

- maanantai kello 9-16
- tiistai kello 9-16
- keskiviikko kello 9-16
- torstai kello 9-16
- perjantai kello 9-15.

Osoite on Hermannin Rantatie 12 A, 4. kerros, 00580 Helsinki (Kalasatama).

Maksuton numero 0800 05059 on avoinna maanantaisin, tiistaisin ja perjantaisin (ma, ti ja pe) kello 9–16, keskiviikkoisin ja torstaisin (ke ja to) kello 9–18. Voit soittaa numeroon kaikkialta Suomesta.

Puhelinnumero: 09 7279 9999

Sähköposti: info@monikanaiset.fi

<https://monikanaiset.fi>

MIELENTERVEYS

PSYKOTRAUMATOLOGIAN KESKUS

Psykotraumatologian keskuksen muodostavat KIDUTETTUJEN KUNTOUTUS, SOTATRAUMATISOITUNEIDEN KUNTOUTUS sekä LASTEN JA NUORTEN TOIMINTA. Keskus on psykiatrinen poliklinikka, jonka moniammatilliset tiimit tarjoavat arviointia, hoitoa ja kuntoutusta pakolaistaustaisille ihmisille.

KIDUTETTUJEN KUNTOUTUS

Aikuispsykiatrinen poliklinikka arvioi, hoitaa ja kuntouttaa kidutuksen uhreja ja heidän perheenjäseniään. Tarjoamme myös valtakunnallista konsultaatiota ammattilaisille ja työyhteisöille. Hoidamme kidutuksen vaikeasti traumatisoimia pakolaistaustaisia aikuisia ja heidän perheenjäseniään.

MONIALAISTA TUKEA

Hoito alkaa arviointi- ja tutkimusjaksolla. Kuntoutus sisältää muun muassa psyko-, fysio-, toiminta- ja perheterapiaa sekä sosiaalista palveluohjausta.

Kuntoutukseen tulevalla asiakkaalla tulee olla terveydenhuollon ammattilaisen lähete ja maksusitoumus tulkkipalveluja varten potilaan asuinkunnasta. Kuntoutus suunnitellaan kunkin potilaan tarpeiden mukaan. Se voi sisältää psykoterapiaa, fysioterapiaa, toimintaterapiaa tai sosiaalista palveluohjausta.

Toiminta perustuu Suomen tekemiin kansainvälisiin sopimuksiin pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden hoidosta, ja se on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumatonta.

KOULUTUS

Kidutettujen kuntoutuksen tiimi tarjoaa ammattilaisille ja työyhteisöille konsultaatioita, koulutusta ja työnohjausta valtakunnallisesti. Tarjoamme kokonaisvaltaista ja moniammatillista tietoa kidutettujen, sodan ja pakolaisuuden traumatisoimien ihmisten auttamiseksi ja hoitamiseksi.

Koulutuspalvelut ovat kunnille maksuttomat. Kidutettujen kuntoutusta tuetaan Veikkauksen tuotoilla.

Käyntiosoite

Psykotraumatologian keskus
Kidutettujen kuntoutus
Munkkisaarencatu 16, 4. krs
00150 Helsinki

Faksi 09 278 3027 (Toimisto)

<https://www.hdl.fi/tukea-ja-toimintaa/maahanmuuttajille/psykotraumatologian-keskus/>

MIELI SUOMEN MIELENTERVEYS RY

<https://mieli.fi/fi/mieli-ry>

Tarjoaa ryhmämuotoista toimintaa ja infoja maahanmuuttajille

Tasapainoalennusryhmät ja -infot

Tasapainoalennusryhmät on tarkoitettu traumatisoituneille maahanmuuttajille. Ryhmien tarkoitus on harjoitella taitoja nykyisen selviytymisen tueksi. Tasapainoryhmiä järjestetään SOS-kriisikeskuksessa kaksi kertaa vuodessa.

Tasapainoalennusinfot ovat lyhyempiä, 1 - 4 kerran infoja mielenterveydestä, mielenterveyden vahvistamisesta erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa sekä traumasta ja oireiden kanssa selviytymisestä.

Yhteystiedot:

Mieli Suomen mielenterveys ry

Maistraatinportti 4 A, 7.krs

00240 Helsinki

(09) 61551 6, vaihde auki arkisin klo 9.00–15.00

Kriisipuhelin: 09 2525 0111, päivystää vuorokauden ympäri

YKSINÄISYYS

HELSINKI MISSIO

<https://www.helsinkimissio.fi/>

HelsinkiMissio tarjoaa useita yksinäisyyttä lievittäviä palveluja. Ota yhteyttä, kun haluat keskustella mistä tahansa asiasta.

Pyrimme tarjoamaan mahdollisimman monelle apua puhelimitse ja etäyhteyksin. **Kaikki keskustelut ovat luottamuksellisia ja anonyymeja. Puheluiden hinta on soittajan operaattorin hinnoittelun mukainen.**

Palveluja senioreille, nuorille ja lapsiperheille

LAPSET

PLAN INTERNATIONAL SUOMI

<https://plan.fi/>

Plan International on lastenoikeusjärjestö, joka parantaa erityisesti heikoimmassa asemassa olevien tyttöjen elämää ja suojelua.

Haluamme oikeudenmukaisen maailman, jossa kaikkien lasten oikeudet ja tasa-arvo toteutuvat. Siksi parannamme erityisesti tyttöjen asemaa.

NUORET

NICEHEARTS RY

<https://www.nicehearts.com/>

Olemme vuonna 2001 perustettu tyttö- ja naistoimintaa tuottava yhdistys, jonka tavoitteena on mahdollistaa, että tytöt, naiset sekä sellaisiksi itsensä kokevat löytävät oman paikkansa yhteiskunnassa sen tasa-arvoisina ja yhdenvertaisina jäseninä. Ehkäisemme syrjäytymistä vahvistamalla tyttöjen ja naisten osallistumismahdollisuuksia ja edistämällä jatkopolkujen sekä oman paikan löytymistä yhteiskunnassa. Kasvatamme ja koulutamme tytöistä ja naisista muutoksen tekijöitä!

LOISTO SETTLEMENTTI

[Loisto Settlementti ry / Sopu-työ](#)

<https://loistosetlementti.fi/>

Keskustoimisto
Hämeentie 13 A
(käynti B-rappu, Kaikupihan puolelta)
00530 Helsinki

Loisto settlementti ry on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton settlementtiyhdistys, joka tekee sosiaalista nuorisotyötä sukupuoli- ja kulttuurisensitiivisellä työotteella.

SPR NUORTEN KAHVILA

<https://rednet.punainenristi.fi/node/59082>

Tervetuloa mukaan nuorille aikuisille suunnattuun kaverikahvilaamme. Kahvila sijaitsee kätevästi aivan Koivukylän juna-aseman läheisyydessä.

Nuoret aikuiset ovat tervetulleita Havukosken Kafnettiin kanssamme kaffelle, tapaamaan ihmisiä, juttelemaan, tekemään jotakin yhdessä tai vain chillailemaan.

Osoite: Asukastila Kafnetti | Rautkallionkatu 3, 01360 Vantaa Nuorten aikuisten kahvila MAANANTAISIN KLO 18-20 KESKIVIIKKOISIN KLO 16-19

IKÄÄNTYVÄT

JADE-TOIMINTAKESKUS

<https://jadetoimintakeskus.fi/>

jadetoimintakeskus[a]gmail.com

Topeliuksenkatu 17 C 25, 00250 Helsinki

JADE -toimintakeskus on Suomeen muuttaneille, Euroopan ulkopuolisista maista kotoisin oleville ikääntyville tarkoitettu kohtaamispaikka. Toimintakeskus tarjoaa asiakaslähtöistä, omakielistä, matalan kynnyksen ryhmätoimintaa yli 50-vuotiaille vieraskielisille. Toiminnan tavoitteena on ennalta ehkäistä ikääntymisen mukanaan tuomia haasteita ja edistää ikääntyvien osallisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Ryhmätoiminnan lisäksi tarjoamme yksilöllisiä ohjaus- ja neuvontapalveluita vieraskielisille ikäihmisille omalla äidinkielellä. Kohtaamispaikka on avoinna arkisin maanantaista torstaihin klo 9-16. Vertaisryhmätoimintaa toteutetaan somalin-, arabian-, mandariinikiinan-, kurdin-, farsin- ja darinkielillä. Toimintakeskukseen perustetaan uusia omakielisiä keskusteluryhmiä resurssien ja esille nousseiden tarpeiden mukaan.

VAMMAISET

HILMA – VAMMAISTEN MAAHANMUUTTAJIEN TUKIKESKUS

Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma edistää vammaisten ja pitkäaikaissairaiden maahanmuuttajien oikeuksia ja yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia suomalaisessa yhteiskunnassa.

- Palvelee kaikkia vamma- ja kieliryhmiä, tarvittaessa tulkin välityksellä. Hilman palvelut ovat maksuttomia.
- Kohderyhmänä laajasti sekä vammaiset että pitkäaikaissairaant maahanmuuttajat ja heidän läheisensä. Toissijainen kohderyhmä on eri viranomaiset, toimijat ja palveluntarjoajat sekä maahanmuuttajayhteisöt ja yhteiskunta yleisestikin.
- Resursseina koordinaattori sekä kaksi palveluneuvojaa ((arabia, somali, englantia) Vakituksella palveluneuvojalla (joka toistaiseksi poissa) osaamisena myös dari, persia ja kurdi)
- Yhteydenotot palveluneuvojiin konsultaatiotarpeissa info@tukikeskushilma.fi
- Ajanvaraus sähköisesti, puhelimitse
- Yhteystiedot:

<https://tukikeskushilma.fi/>

Marjaniementie 74. 00930 Helsinki

Puhelin:

044 9016 101 suomi, englantia, arabia

044 7577 099 Kurdi-sorani, arabia, suomi, ruotsi, turkki.

info@tukikeskushilma.fi

MONIK VANTAA RY

www.monik-vantaa.fi

- Koivukylän avoin kohtaamispaikka
- Karsikkokuja 17, 01360 Vantaa
- info@monik-vantaa.fi

Monik Vantaa ry on vuonna 2012 perustettu järjestö, jonka tavoite on edistää kotoutumista sekä lisätä maahanmuuttajien omia voimavaroja. Järjestämme Vantaalla monimuotoista syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa, jonka tarkoituksena on tuoda alueella asuvat maahanmuuttajataustaiset lapsiperheet yhteen ja tarjota heille mahdollisuuksia toteuttaa ja kehittää itseään.

Vuosina 2020–2022 keskitymme erityisesti edistämään maahanmuuttajataustaisten vammaisten henkilöiden ja heidän läheistensä yhteiskunnallista osallisuutta STEAn rahoittaman Yhteistyöllä parempi yhteisö (YPY) -hankkeen kautta.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN OMAISHOITAJAT RY

<https://www.polli.fi/>

Pääkaupunkiseudun omaishoitajien maksuton puhelinneuvonta

050 551 4335,

ma–to klo 9–15

info@polli.fi

Tarjoamme tietoa omaishoidosta eri kielillä sekä ilmaista neuvontaa ja ohjausta omaishoitajille, tarvittaessa tulkin avustuksella.

Teemme yhteistyötä eri tahojen kanssa kehittääksemme tukimuotoja, jotka palvelisivat myös muualta Suomeen muuttaneiden omaishoitoperheiden tarpeita. Tukimuotoihin kuuluvat esimerkiksi omaishoitajien ryhmätoiminnan kehittäminen ja järjestäminen, hoitoalan opiskelijoiden oma asiakas -harjoittelut omakielisissä omaishoitoperheissä sekä maahanmuuttajataustaisten henkilöiden kouluttaminen Omaisneuvojiksi.

Neuvontaa ja ohjausta tarvitsevat asiakkaat voivat ottaa yhteyttä joko puhelimitse, sähköpostitse tai tulla käymään toimistolla. Käyntiaika on hyvä sopia etukäteen. Tulkkausta tarvitsevat asiakkaat voivat pyytää joltain läheiseltään apua yhteydenottoon ja pyytää välittämään meille tiedon tulkin tarpeesta.

KEHITYSVAMMATUKI 57 RY

www.kvtuki57.fi

PERHEET

FAMILIA RY

<https://www.familiary.fi/index.html>

Lintulahdenkatu 10, 7. kerros / 7th Floor
00500 Helsinki
Puhelin: +358 (0)44 773 8628

Sähköposti: [info \(at\) familialy. fi](mailto:info@familia.fi)

Familia ry on vuonna 1988 perustettu valtakunnallinen kaksikulttuuristen perheiden asiantuntijajärjestö. Tuemme kaksikulttuuristen perheiden hyvinvointia tarjoamalla vapaaehtois- ja vertaistoimintaa, tietoa ja neuvontaa. Tavoitteenamme on edistää kahden kulttuurin perheiden ja suomalaisten huomioimista yhteiskunnassa, sekä kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan kaksikulttuurisia ja monikielisiä perheitä.

MONIKULTTUURINEN PERHETYÖ RY (MOPE RY)

<http://mope.fi/>

Käyntiosoite: Rekipellontie 2, 00940 Helsinki (Vesalassa)

Puhelinnumero: +358 50 363 2740 tai +358 41 318 4505

Sähköposti: info@mope.fi

Mope ry on vuonna 2018 perustettu järjestö, joka toimii Itä-Helsingin alueella lasten ja perheiden hyvinvoinnin aktiivisena vaikuttajana. Mope ry tavoittelee yhteiskunnassa tilannetta, jossa maahanmuuttajaperheiden hyvinvointia sekä päihteisiin ja mielenterveyteen liittyvää tietoutta voidaan lisätä. Tuotamme tehostettua lastensuojelun perhetyötä maahanmuuttajaperheille sekä annamme tukea ja neuvontaa perheille, joilla on kehitysvammaisia henkilöitä.

Mope ry tehtävänä on monikulttuurisen perhetyön kehittäminen yhteistyössä alalla toimivien järjestöjen ja kuntien kanssa.

- vaikuttaa mielenterveyteen ja päihdetietoisuuteen yhteisötasolla tiedotuksilla ja kampanjoilla
- järjestää lasten kasvatukseen liittyviä koulutuksia monikielisille vanhemmille ja heidän lapsilleen
- parantaa ammattilaisten asiantuntemusta järjestämällä koulutuksia
- koordinoi ohjelmia ja projekteja
- tekee järjestöyhteistyötä

AMAL RY

<https://www.amalry.fi/>

Telatie 8, as 19, 00950 Helsinki

Puhelin: 040 874 7255

Sähköposti: info@amalry.fi

Sosiaalialalla toimiva yhdistys, jonka tarkoituksena on islamin arvoihin perustuen tukea ja edistää tyttöjen ja naisten hyvinvointia.

Yhdistyksessä toimii eri aloilla työskenteleviä musliminaisia, joiden yhteisestä unelmasta yhdistys sai alkunsa. Yhdistyksen perustaminen lähti tarpeesta saada Suomeen toimintaa ja palveluita, joissa myös uskonto ja hengellisyys huomioidaan osana ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Amal ry:n toiminnassa hyödynnetään uskonnon voimaannuttavaa vaikutusta tyttöjen ja naisten osallisuuden vahvistamiseksi omissa yhteisöissään ja laajemmin yhteiskunnassa. Yhdistyksen tavoitteena on tukea tyttöjä ja naisia löytämään sopivia tukitoimia erilaisissa ongelmatilanteissa, kehittää tytöille ja naisille suunnattuja tukipalveluita ja vaikuttaa musliminaisten kohtamiin asenteisiin yhteiskunnassa.

Amal ry:n missiona on voimaannuttaa naisia ja tyttöjä sekä vahvistaa naisten yhteisöllisyyttä ja siskoutta sekä toimia luotettavana asiantuntijana musliminaisiin liittyvissä erityiskysymyksissä. Haluamme tuoda turvaa ja luoda toivoa.

HELSINGIN TYÖVÄENOPISTO

AFRICAN CARE RY

<https://www.africancare.fi/>

Postiosoite: PL 54, 00101 Helsinki

Käyntiosoite: Meri-Rastilan kuja 2 B, 00980 Helsinki

Töölön toimisto: Mannerheimintie 40 A, 00100 Helsinki

Puhelin: +358 50 3788 588

Sähköposti: info(at)africancare.fi

African Care ry on vuonna 2001 perustettu monikulttuurinen kansalaisjärjestö, joka pyrkii toiminnallaan vahvistamaan erityisesti naisten asemaa ja toimintamahdollisuuksia Suomessa ja Somaliassa. Järjestön perustivat sosiaali- ja terveysalalla työskennelleet afrikkalaistaustaiset naiset.

African Care ry järjestää maahan muuttaneiden terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta vahvistavaa ryhmätoimintaa Helsingissä. Lisäksi järjestö tekee globaalikasvatustyötä nuorten parissa sekä kouluttaa eri alojen ammattilaisia ja maahanmuuttajia kotoutumiseen, monikulttuurisuuden sekä maahan muuttaneiden seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyen. Järjestö tekee laaja-alaisesti yhteistyötä erilaisten nais- ja maahanmuuttajajärjestöjen, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä oppilaitosten kanssa.

INKERIKESKUS RY

<https://inkerikeskus.fi/>

Torikatu 3 (2 krs)
00700 HELSINKI (Malmi)

puh.050 436 8227

toimisto@inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry on vuonna 1995 perustettu neuvonta- ja toimintakeskus. Inkerikeskuksen koko toiminta tukee laissa edellytettyä kotouttamisprosessia koulutuksen, neuvonnan, työhön ohjauksen, oman kulttuurin ja harrastustoiminnan avulla. Asiakkaita palvellaan suomeksi, venäjäksi ja viroksi.

Inkerikeskus ry toimii siltana maahanmuuttajien ja viranomaisten välillä, auttaa maahanmuuttajia omaksumaan käytännön suomen kieltä ja ohjaa työnhakuun liittyvissä kysymyksissä.

Inkerikeskuksen tiloissa toimivat lasten kehitystä tukeva kerho, kansanmusiikki- ja tanssiryhmät, shakkikerho. Järjestetään myös kesätoimintaa lapsiperheille. Vertaistukiryhmätoiminta eri-ikäisille ihmisille on yksi parhaista työmuodoista ja sillä on tärkeä rooli Inkerikeskuksen toiminnassa.

KIINTIÖPAKOLAISET

Linkki oppaaseen tähän

PARISUHDETYÖ

KRIISI- / VÄKIVALTATYÖ

SOPUTILA

<https://soputila.fi/>

- **Toimistonumero**

+358 10 508 8830

sopu@loistosetlementti.fi

Loisto settlementti ry:n Sopu-työ on työskennellyt kunniaan liittyvän väkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja tukenut nuoria ja perheitä kunniaan liittyvissä kriisi- ja konfliktitilanteissa vuodesta 2012 lähtien. Sopu-työ & Bahar-hanke muodostavat Loisto settlementin Kunniakäsityksiin ja -konflikteihin liittyvän työn yksikön.

Toimintamme kohderyhmänä ovat henkilöt, joiden perheessä, suvussa tai parisuhteessa on ristiriitoja, jotka rajoittavat ja haavoittavat yksilöiden oikeuksia ja turvallisuutta sekä koskemattomuutta. Nämä ristiriidat voivat liittyä perheen, suvun tai yhteisön sosiaalisiin ja moraalisiin normeihin ja odotettuihin käyttäytymismalleihin. Kriisi- ja konfliktityön rinnalla tuemme nuoria, jotka ovat irtautuneet tai joutuneet ulossuljetuiksi perheestään tai yhteisöstään kunniaan liittyvän konfliktin tai väkivallan takia.

LYÖMÄTÖN LINJA / MIESTEN LINJA

<https://www.lyomatonlinja.fi/fi/>

Miehen Linja on tarkoitettu kaikille Suomeen muuttaneille miehille. Palvelut ovat maksuttomia.

p. 09 276 62 80

kontakti (at) lyomatonlinja.fi

Tavoitat meidät arkisin 8-16.

Jätä yhteystietosi vastaajaan, jos olemme varattuna tai soitat muuna aikana.

Soitamme sinulle takaisin pikimmiten.

OMATILA

<https://www.espoo.fi/omatila>

Neuvontaa, yksilötukea ja ryhmätukea. Omatila on tarkoitettu lähisuhdeväkivaltaa kohtaneille, väkivaltaisissa kodeissa eläville tai lähisuhdeväkivaltaa pelkääville espoolaisille. Omatilasta saat tukea väkivallan tunnistamiseen sekä väkivallasta irrottautumiseen ja selviämiseen. Palvelumme ovat luottamuksellisia ja maksuttomia. Väkivaltaa käyttäneet naiset saavat apua Omatilasta.

Puhelin

Omatilan puhelinnumero:

[043 825 0535](tel:0438250535)

Katuosoite

Armas Launiksen katu 10

02650 Espoo

Postiosoite

PL 2556

02070 ESPOON KAUPUNKI

Sähköposti

omatila@espoo.fi

Aukioloajat

arkisin klo 8–16, viikonloppuisin klo 9-

NAISTEN LINJA

www.naistenlinja.fi

Puhelinpalvelu: 0800 02400

Suomeksi ma-pe klo 16–20

Englanniksi perjantaisin klo 16–20

Naisten Linjan palvelut on tarkoitettu väkivaltaa kokeneille tai siitä uolestuneille naisille ja tytöille - itsemäärättelyä kunnioittaen - sekä heidän läheisilleen. Palvelumme ovat maksuttomia ja

MONIKA NAISET

<https://monikanaiset.fi/kriisikeskus-monika/>

Kriisikeskus Monika tarjoaa

- kriisiapua
- psykososiaalista tukea
- vertaistukiryhmiä
- neuvontaa ja palveluohjausta
- tukiasumistoimintaa turvakotijakson jälkeen.

Palvelut on tarkoitettu kaikille maahanmuuttajataustaisille naisille, jotka ovat kokeneet väkivaltaa tai sen uhkaa.

Kaikki palvelumme ovat maksuttomia, eikä sinun tarvitse kertoa meille nimeäsi.

Tarjoamme apua useilla eri kielillä, joita ovat arabia, dari, englanti, espanja, farsi, persia, ranska, suomi, valkovenäjä ja venäjä.

Voit tulla vastaanotolle ilman ajanvarausta maanantaista perjantaihin (ma-pe) kello 9–17. Voit myös varata ajan puhelinnumerosta 0800 05058.

Osoite on Hermannin Rantatie 12 A, 4. kerros, 00580 Helsinki (Kalasatama).

KRIISIKESKUS MONIKA MAKSUTON AUTTAVA PUHELIN

0800 05058

ma klo 9-19

ti-pe klo 9-16

TURVAKOTI MONA

puhelin 045 6396 274

on aina avoinna (24h)

KRIISIKESKUS MONIKAN CHAT ERI KIELILLÄ

ma klo 16–19: arabia, englanti, ranska, venäjä, suomi

ke klo 10-12: arabia, dari, englanti, persia, ranska, suomi

to klo 10-12: venäjä, suomi

IHMISKAUPPA

Ihmiskauppa Suomessa ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä:

http://www.ihmiskauppa.fi/ihmiskauppa/ihmiskauppa_suomessa

TÄÄLTÄ LISÄTIETOA: http://www.ihmiskauppa.fi/hae_apua/valtios_ja_jarjestojen_tarjoama_apu_ihmiskaupan_uhrille

http://www.ihmiskauppa.fi/tietoa_auttajille

<http://www.ihmiskauppa.fi/materiaalipankki>

TURVAKODIT

TURVAKOTI MONA

puhelin 045 6396 274
on aina avoinna (24h)

<https://monikanaiset.fi/turvakoti-mona/>

Tarjoamme apua useilla eri kielillä, joita ovat albania, bulgaria, englanti, espanja, italia, mari, ruotsi, saksa, suomi, venäjä ja viro. Sinulla on mahdollisuus saada myös tulkkausapua.

Jos kotonasi on vaarallista, soita numeroon **045 6396 274** mihin aikaan tahansa. Voit hakeutua Turvakoti Monaan kaikkialta Suomesta. Palvelu on sinulle maksutonta.

ETELÄ-SUOMEN TURVAKOTIEN YHTEYSTIEDOT

<https://thl.fi/fi/palvelut-ja-asiointi/valtion-sosiaali-ja-terveydenhuollon-erityispalvelut/turvakotipalvelut/turvakodit/turvakotien-yhteystiedot#Etel%C3%A4-Suomi>

OPPIMISVAIKEUDET / OPPIMISTAITO

OPPIMISTAITO

Oppimistaidon asiantuntijat työskentelevät laajasti monikielisyyteen, suomen kielen oppimiseen ja oppimisvaikeuksiin liittyvien aiheiden parissa. Oppimistaito tarjoaa opetus-, koulutus- ja konsultaatiopalveluita, muita kielipalveluita, arviointipalveluita, erityisopetuksen ja opiskeluohjelmien palveluita ja työnohjausta.

Oppimistaidon asiantuntijat arvioivat eri-ikäisten asiakkaiden oppimisvaikeuksia. Asiantuntijat ovat erikoistuneet monikielisten ja maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden oppimisvaikeuksien arviointiin.

Oppimisvaikeuksia voidaan arvioida esimerkiksi, kun asiakas tarvitsee

- oppimisen tukea tai erityistä tukea eri koulutusasteilla
- erityisjärjestelyitä valintakokeissa tai tutkinnoissa (kielitutkinto, ylioppilastutkinto)

- lausunnon ja suositukset oppimisvaikeuden diagnosointia ja palveluiden hakemista varten.

Arvioinnin ammattilaisia ovat erityisopettaja, suomen kielen opettaja ja psykologi. Arvioinnissa otetaan huomioon asiakkaan oppimishistoria ja kielitausta. Arviointia tehdään tarpeen mukaan asiakkaan äidinkielellä tai aikaisemmalla koulukielellä. Käytämme tällöin asioimistulkkeja tai omakielisiä yhteistyökumppaneitamme (kurdi, arabia, turkki, venäjä, puola).

Arviointiin voi tulla maksusitoumuksella tai läheteellä. Arvioinnin voi tilata myös yksityishenkilö. Arvioinnin tarkempi sisältö ja laajuus sovitaan tilaajan kanssa.

Opiskeluedellytysten arviointi ja resurssiselvitykset

Oppimistaidossa tehdään opiskeluedellytysten arviointeja ja resurssiselvityksiä ammatillisen kuntoutuksen asiakkaille. Palvelun tilaaja voi olla esimerkiksi työvalmennuspalvelu.

Opiskeluedellytysten arviointi voi olla tarpeen myös, kun suunnitellaan koulutuspolkua opiskelijalle, jolla on oppimisen haasteita esimerkiksi oppimisvaikeuksien, kielitaidon tai puutteellisen koulutaustan vuoksi.

Yhteystiedot:

<https://www.oppimistaito.fi/>

SATAKIELISET ELI MONIKIELISET ERILAISET OPPIJAT RY

Yhdistyksen tavoitteena on auttaa erityisesti maahan muuttaneita, joille oppiminen on erilaisista syistä vaikeaa.

Satakieliset ry. järjestää kurseja 15 vuotta täyttäneille maahanmuuttajanuorille ja -aikuisille, joilla on oppimisvaikeuksia tai muita oppimisen esteitä. Opiskelu tapahtuu pienessä ryhmässä ja kurssilla edetään opiskelijoiden omaan tahtiin. Ryhmätoiminnalla tuetaan osallistujien arjen taitoja, hyvinvointia, oppimisvalmiuksia ja vuorovaikutusta.

Yhteystiedot:

Monikieliset erilaiset oppijat ry.

Multilingual Diverse Learners' Association

kotisivut: www.satakieliset.fi

sähköposti: satakieliset(a)gmail.com

osoite: Kaupintie 11 A, 00440 Helsinki

puhelin: 041 317 1027

Vastaamme puhelimeen tiistaina, keskiviikkona ja torstaina.
Muina päivinä voit jättää viestin.

TIETOA OPPIMISVAIKEUKSISTA:

<https://oppimisvaikeus.fi/tietoa/muut-nuorten-ja-aikuisten-projektit>

<https://oppimisvaikeus.fi/materiaalit/materiaaleja/oppimisvaikeuksien-tunnistaminen/>

<https://oppimisvaikeus.fi/materiaalit/oppimisvaikeuksien-tunnistaminen-monikulttuurisilla-oppijoilla/>

SATEENKAARITYÖ

HELSINKI PRIDE -YHTEISÖ

Together With Pride on työtä ja toimintaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden ja pakolaistaustaisten hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämiseksi.

Helsinki Pride -yhteisön työntekijät tarjoavat konsultaatiota ja koulutusta sosiaali- terveys- ja kasvatusalojen ammattilaisille, jotka työskentelevät seksuaalisuudeltaan ja sukupuoleltaan moninaisten turvapaikanhakijoiden ja pakolaistaustaisten kanssa.

Tukityömme koostuu niin kahdenkeskisestä tuesta kuin vertaistuellisesta ryhmätoiminnasta. Ryhmätoimintaan pääsee mukaan ainoastaan yksilötapaamisten kautta, joissa tutustutaan asiakkaaseen, tehdään hänelle palvelusuunnitelma ja arvioidaan yhdessä asiakkaan kanssa, millainen tuki olisi hänelle hyödyllisintä.

Kahdenkeskisiä tapaamisia on mahdollista saada 1–5 tapaamista ja niiden sisältöä voivat olla muun muassa perustiedot seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta, syrjäytymiskokemukset, turvalliset ihmissuhteet, ihmisoikeudet, seksuaalinen kaltoinkohtelu, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin kohdistuva väkivalta ja seksuaalineuvonta.

Together With Pride -toiminta sisältää moninaista tukea seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville turvapaikanhakijoille ja pakolaistaustaisille. Teemme niin kahdenkeskisiä tukikeskusteluja, neuvontaa ja ohjausta kuin myös ryhmätapaamisia, tapahtumia ja vaikuttamistyötä.

Toiminta tukee hyvinvointia, vahvistaa sosiaalisia suhteita ja tarjoaa tietoa oikeuksista ja palveluista Suomessa. Ryhmätoiminta on suunnattu yli 18-vuotiaille, mutta yksilötason tukea on saatavilla myös nuoremmille tarvittaessa. Toiminta on luottamuksellista, työntekijöillä ja vapaaehtoisilla on vaitiolovelvollisuus: tieto käynnistä ei kirjaudu viranomaisten rekistereihin.

Together With Pride -toiminta on ensisijaisesti englanninkielistä, tulkkausta pyritään järjestämään tilanteesta riippuen eri kielille.

Järjestöllämme ei ole aukioloaikoja, joten aika tapaamiseen tulee varata etukäteen.

YKSILÖTAPAAMISET

Yksilötapaamisissa on mahdollisuus tukikeskusteluihin, palveluohjaukseen, seksuaalineuvontaan sekä taideterapeuttiseen työskentelyyn. Tapaamisissa tilannetta arvioidaan työntekijän kanssa, ja yhdessä tehdään suunnitelma jatkolle. Tukikeskusteluja tarjotaan jokaiselle 1–5 kertaa. Osa asiakkaista liittyy myös vertaistukitoimintaan, osan kanssa tuki keskittyy yksilölliselle tasolle. Työntekijät myös ohjaavat muiden palveluiden piiriin, jotta tukiverkko vahvistuisi.

VOIMAVAROJA RYHMÄTOIMINNASTA

Together With Pride -ryhmätoimintaa on useana päivänä viikossa, minkä lisäksi järjestämme erilaisia työpajoja ja tapahtumia. Kaikki osallistujat ovat työntekijöille tuttuja, ja tapaamisissa noudatetaan turvallisemman tilan sääntöjä, jotka käydään jokaisen kanssa läpi ennen toimintaan liittymistä. Turvallisuussyistä tietoja tapaamisista ei julkaista verkkosivuilla, vaan osallistujat saavat niistä tiedon suoraan.

Toiminnassa pidetään yllä voimavarakeskeistä otetta, jossa keskitytään nykyhetkeen ja tulevaisuuteen, vahvistaen kunkin ryhmäläisen toimintakykyä ja voimavaroja. Ryhmätoiminta mahdollistaa kohtaamisia vertaisten kanssa sekä tarjoaa tietoa ja tukea muun muassa seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta sekä Suomen ihmisoikeustilanteesta, lainsäädännöstä ja tapahtumista seksuaali- ja sukupuolivähemmistöasioihin liittyen. Lisäksi ryhmien tapaamisissa tehdään taidetta, jonka kautta voi käsitellä omaa tarinaansa, kokataan, käydään vierailuilla erilaisissa mielenkiintoisissa kohteissa, pelataan pelejä ja katsotaan elokuvia.

Ryhmäläisiä on muun muassa Lähi-idästä, Venäjältä ja Afrikan eri maista.

KUINKA MUKAAN?

Toimintaan liitytään mukaan aina yksilötapaamisten kautta. Turvallisuuden varmistamiseksi olemme hyvin tarkkoja siitä, ketkä liittyvät ryhmiiin ja siitä, miten toiminnasta tiedotetaan.

Kiinnostuneille sovitaan tapaaminen Together-työstä vastaavan Yasmin Yusufin kanssa ensisijaisesti vastaanottokeskuksen sosiaalityöntekijän/ohjaajan kautta. Vastaanottokeskuksen tulee tarvittaessa tilata ja kustantaa tulkki tapaamiseen.

Ensitäpaamisissa kartoitetaan asiakkaan tilanne ja tuen tarve, sekä käydään läpi vertaistoiminnan tavoitteita. Yksilötapaamisia on mahdollisuus järjestää enintään viisi kertaa kunkin asiakkaan kohdalla.

Yhteystiedot:

Helsinki Pride -yhteisö ry
Tallberginkatu 1 C, PL 168
00180 Helsinki

<https://pride.fi/>

KOTIMAJOITUSVERKOSTO

<https://kotimajoitusverkosto.fi/>

Kotimajoitusverkosto pyrkii tukemaan turvapaikanhakijoita järjestämällä vapaaehtoistoimintaa, jonka kautta turvapaikanhakijat voivat saada kotimajoitusta. He tekevät tiivistä yhteistyötä kotimajoituksen järjestämisessä Maahanmuuttoviraston, kunnallisten viranomaisten, vastaanottokeskusten sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kotimajoituksen jonoa ja muuta yhteistyötä Helsinki Pride -yhteisön osalta tekee ensisijaisesti vapaaehtoiskoordinaattori Yasmin Yusuf, johon voi ottaa yhteyttä puhelimitse (044 989 0254) tai sähköpostitse ([yasmin @ kotimajoitusverkosto.fi](mailto:yasmin@kotimajoitusverkosto.fi)). Huomaathan, että kotimajoituspaikkoja ei tällä hetkellä ole saatavilla pääkaupunkiseudun alueelle.

SOPU & BAHER -PROJEKTIT

<https://soputila.fi/sopu-toiminta/ennaltaehkaiseva-tyo>

Sopu ja sen alla toimiva Baher-projekti ovat osa Loisto settlementti ry:n toimintaa ja niiden työn tavoitteena on ennaltaehkäistä kunniakäsityksiin liittyviä konflikteja ja väkivaltaa perheissä ja yhteisöissä.

Toiminnan kohderyhmänä ovat nuoret, perheet ja yhteisöt, joissa esiintyy kunniaan liittyviä haasteita sekä monikulttuuristen nuorten ja perheiden parissa työskentelevät. Sopu-toiminta tarjoaa luottamuksellista yksilöllistä ja perhekohtaista tukea kunniakonfliktitilanteissa. Työntekijät puhuvat useita eri kieliä, tiedot kielistä ja yhteystiedoista löydät [täältä](#).

Joka tiistaisin myös Sopu-chat vaihtelevasti kielillä suomi, englanti, arabia, farsi, turkki ja ranska. Chattiin pääset Sopun verkkosivujen kautta.